

SKVR

JAARVERSLAG 2016

20 maart 2017

SKVR.NL

INHOUD

1.	MISSIE EN KOERS SKVR	5
1.1	Missie & Visie SKVR	5
1.2	Positionering	5
1.3	De koers van deze planperiode	5
1.4	SKVR als basisvoorziening	5
2.	INHOUDELIJKE AMBITIES EN PROGRAMMALIJNEN	6
2.1	Talentontwikkeling	6
2.2	Vrije Tijd	6
2.3	Amateurs	7
2.4	Levendige (binnen)stad	7
2.5	Ondernemerschap	7
2.6	SKVR Programmalijnen	8
2.6.1	SKVR Onderwijs	8
2.6.2	SKVR Dichtbij	10
3.	SKVR KUNSTSCHOLEN	11
3.1	SKVR Muziek	11
3.2	SKVR Dans	12
3.3	SKVR Theater	13
3.4	SKVR Beeldende Kunst	14
3.5	SKVR Mode & Design	15
3.6	SKVR Fotografie & Media	16
3.7	SKVR Schrijven	17
4.	BEDRIJFSVOERING EN MARKETING	18
4.1	Personeel & Organisatie	18
4.1.1	Vervolg implementatie cao KE	18
4.1.2	Reorganisatie	18
4.1.3	Wet- en regelgeving: wet DBA	19
4.1.4	Implementatie (e)HRM systeem	19
4.1.5	Herziening functiehuis	19
4.2	Automatisering en stroomlijning processen	19
4.2.1	All-in-one	19
4.2.2	Procesmanagement	19
4.2.3	Interne informatievoorziening	20
4.3	Kwaliteit en klanten	20
4.3.1	Klantenservice, Front- en Backoffice	20
4.3.2	(Klant)onderzoek	20
4.3.3	Huisvesting en onderhoud	20
4.4	Marketing & Communicatie	21
4.4.1	SKVR Onderwijs	21
4.4.2	SKVR Vrije Tijd	21
4.4.3	SKVR Dichtbij	21
4.4.4	Vernieuwing website	21

4.4.5	Fondsenwerving & Sponsoring	22
5.	RAAD VAN TOEZICHT	22
6.	ONDERNEMINGSRAAD	26
7.	PRESTATIECIJFERS	27
8.	KENGETALLEN	28
8.1	Personele kengetallen	28
8.2	Huisvestingskengetallen	30
9.	JAARREKENING 2016	31

INLEIDING

Het jaar 2016 was het laatste jaar van de vorige cultuurplanperiode. In de loop van 2015 formuleerde SKVR de strategische koers voor de periode 2017-2020. Deze behelst de participatie van alle Rotterdamse kinderen en jongeren aan kunst. November 2016 werd bekend dat SKVR op basis van die koers in het Cultuurplan is opgenomen met gelijkblijvend subsidieniveau.

In het verslagjaar is het voorgenomen beleid gerealiseerd met slechts kleine afwijkingen. De belangstelling voor ons vrije tijdsaanbod is nagenoeg conform prognose. Het aantal deelnemers aan evenementen en slotprestaties is ten opzichte van de begroting verdubbeld; dit zien we met name bij beeldende kunst. In het onderwijs zagen we de vraag naar onze producten toenemen, niet alleen in het Voortgezet Onderwijs, maar vooral ook in het MBO.

Waar relevant werd in 2016 een start gemaakt met de voorbereidingen van onze voorgenomen koerswijzigingen voor het planjaar 2017-2020 en werden kansen benut om al activiteiten in het licht van de nieuwe koers te realiseren. Dat resulteerde in groei van bijvoorbeeld het programma *Make You Move*. Dit is bij uitstek een voorbeeld van doorstroom van binnenschools (dans in de gymles) naar naschools (op school verder met dansen in lessenseries) naar buitenschools (jongeren vormen dansscrews die in de vrije tijd wekelijks actief zijn). Dit is een mooi voorbeeld van de toekomstige werkwijze van SKVR. Het onderwijs is een goede vindplaats voor deelnemers aan buitenschoolse kunsteducatie. Vrijwel alle kinderen in Rotterdam gaan naar school en SKVR heeft sinds jaar en dag goede samenwerkingsverbanden met vrijwel het hele onderwijsveld.

Een andere beweging die in 2016 is ingezet, is de verkenning van intensieve strategische samenwerking met twee andere grote Rotterdamse publieke partijen: de Bibliotheek en Sport Support. Net als SKVR zetten zij in op de brede en gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren, zowel op school als in de vrije tijd. Ook zij ontwikkelen daarvoor decentrale manieren van werken zodat ze deze doelgroepen in de volle breedte kunnen bereiken. Het ligt dus zeer voor de hand te onderzoeken of wij samen kunnen optrekken en elkaar kunnen aanvullen en versterken.

SKVR nam ook in 2017 deel aan het landelijke platform van ambassadeurs van *Méér Muziek in de Klas*, dat zich onder de inspirerende leiding van Koningin Maxima inzet voor muziekonderwijs voor alle basisschoolkinderen van Nederland. Rotterdam is een mooi voorbeeld met het grote SKVR-programma *Ieder Kind een Instrument*. Dit programma is de ruggengraat van de breed opgezette muziekleerlijn die zes muziekinstellingen in de Rotterdamse muziekcoalitie samen realiseren in het primair onderwijs.

Om het bedrijfsrisico dat voortvloeit uit de WW-plichtigheid ter verminderen, verzilverde SKVR de ingezette inspanningen om aanpassing van de arbeidsvoorwaarden te realiseren. Met de vakbonden is bereikt dat SKVR het huidige arbeidsvoorwaardenregime aanpast op dat onderdeel.

Ariëtte Kasbergen,
Directeur SKVR

1. MISSIE EN KOERS SKVR

1.1 MISSIE & VISIE SKVR

SKVR is de basisvoorziening voor cultuureducatie en amateurkunst van Rotterdam. In samenwerking met partners in de stad zet SKVR zich in voor culturele vorming en talentontwikkeling van Rotterdammers. Ons aanbod is toegankelijk voor *alle* Rotterdammers, maar onze focus ligt op kinderen en jongeren. Doel is persoonlijke ontwikkeling voor een betekenisvolle deelname aan de Rotterdamse samenleving. Dit doen we vanuit onze visie:

- Met actieve kunstbeoefening ontwikkel je vakmanschap en artistieke vaardigheden, maak je je talenten zichtbaar en werk je aan je eigen identiteit.
- Creativiteit, beleving, ontmoeting en het podium staan centraal in ons kunst- en cultuuraanbod.

1.2 POSITIONERING

In Rotterdam is SKVR de publieke voorziening voor kunsteducatie met een breed, rijk aanbod voor actieve kunstbeoefening in zeven kunstdisciplines. SKVR is actief op de vrije tijdsmarkt en in het onderwijs en op kleine schaal verzorgen we ook laagdrempelige sociale programma's in verschillende Rotterdamse (achterstands)wijken.

1.3 DE KOERS VAN DEZE PLANPERIODE

- Talentontwikkeling staat centraal in alle SKVR-activiteiten;
- SKVR ontwikkelt zich tot een basisvoorziening voor kunsteducatie en faciliteert ook andere aanbieders;
- SKVR biedt kunsteducatie voor alle Rotterdammers in alle leeftijdscategorieën waarbij volwassenen een kostendekkend tarief betalen;
- Nieuwe inhoudelijke beleidslijnen zijn: uitbreiding van wijkgerichte activiteiten (SKVR Dichtbij) en intensivering lange leerlijnen voor het onderwijs;
- Als cultureel ondernemer voert SKVR een reorganisatie door, ontwikkelt beleid voor activiteiten die inkomsten genereren en genereert 500K per jaar aan additionele externe middelen;
- SKVR draagt bij aan een levendige (binnen)stad.

1.4 SKVR ALS BASISVOORZIENING

Als basisvoorziening voor cultuureducatie zette SKVR in 2016 actief in op de voortzetting en verdere uitbouw van samenwerking met vrijwel alle kunstenaars in Rotterdam. Daarbij is afstemming de minimale vorm (zie hoofdstuk 2 en 3). Ook verwijst SKVR door naar andere aanbieders, zoals kunstenaars in wijken die workshopaanbod hebben voor naburige basisscholen. Voorts zijn we onderdeel van strategische coalities waarmee we integrale programma's ontwikkelen en aanbieden, zoals de Rotterdamse Muziekcoalitie.

2. INHOUDELIJKE AMBITIES EN PROGRAMMALIJNEN

2.1 TALENTONTWIKKELING

Talentontwikkeling staat centraal in alle SKVR activiteiten. Hierbij werken we structureel samen met partners in de stad om zowel een brede talentontwikkeling te bewerkstelligen als toptalent goed door te geleiden. Hieronder een opsomming van wat we in 2016 realiseerden op gebied van talentontwikkeling.

- In 2016 namen 167 talenten (waarvan 140 kinderen en jongeren) deel aan verschillende intensieve ontwikkeltrajecten binnen het reguliere SKVR programma in de vrije tijd in diverse kunstdisciplines.
- Het open podium voor talentontwikkeling Fanatics verhuisde najaar 2016 naar RAAF in de Maassilo op Rotterdam Zuid. Deze nieuwe plek zorgt voor verbindingen tussen deelnemers uit de cultuurwerkplaats en talenttrajecten van partners op Zuid en anderzijds voor het kunnen bieden van workshops/coaching voor de Fanatics deelnemers. We realiseerden 9 succesvolle edities waarbij 91 unieke talenten zich presenteerden aan bijna 1000 bezoekers.
- Open podia voor jongeren uit de muziekprogramma's Talentzone, Rock Central (pop, 26 deelnemers) en de Talentenpoel en talentenklas (klassiek, 18 deelnemers) en stimuleren eigen muziek te produceren.
- Twee nieuwe producten vanuit het project Make You Move: 1) de open studio voor danstalenten waar ze elkaar ontmoeten buiten hun cursussen en trainingen en 2) het evenement Get Up & Dance waar danstalenten hun passie zichtbaar maken en delen met anderen vanuit de dansprogramma's.
- LabZ in samenwerking met Theater Zuidplein waarin Young Stage (laagdrempelig jongerentheater voor een multiculturele doelgroep in het onderwijs (PO, VO en MBO) waarbij kennismaking met kunst het uitgangspunt is) een grote rol gaat spelen. Doel van LabZ is het vormen van een broedplaats voor jong multicultureel (theater)talent. SKVR borgt binnen LabZ met het product Young Stage de instroom van jongeren uit het onderwijs in Rotterdam.

2.2 VRIJE TIJD

SKVR biedt in 7 kunstdisciplines een breed educatieprogramma in de vrije tijd, van beginnerscursussen tot gevorderden en specialistische lessenseries. We richten ons vooral op de ontwikkeling van de eigen artistieke of creatieve vaardigheden. Het sociale aspect, de betekenisvolle ontmoeting van samen kunst beoefenen, speelt een belangrijke rol hierin. Presenteren is een belangrijk onderdeel van het actief beoefenen van kunst: op een podium of in een expositie in interactie met publiek. SKVR werkt samen met professionele Rotterdamse kunstinstellingen en podia, als inhoudelijk partner of podium voor presentaties. SKVR sluit het binnenschoolse en buitenschoolse programma op elkaar aan en ontsluit op die manier een multidisciplinaire leerweg van kennismaking tot talentontwikkelingsniveau voor een brede groep Rotterdammers.

Bereik 2016

Het bereik van de doelgroep onder de 25 jaar is in de vrije tijd licht gedaald. Er is sprake van een verminderde vraag bij de disciplines Muziek en Schrijven, waar de andere disciplines juist een verhoogde deelname onder deze doelgroep realiseren. De deelname van cursisten ouder dan 25 jaar is juist gestegen, waarbij opvalt dat deze doelgroep vooral voor kortlopende trajecten kiest.

Innovaties 2016

In 2016 lag de focus op het ontwikkelen van aanbod voor kinderen en jongeren. Binnen het SKVR kinderprogramma ontwikkelden we als kennismaking succesvol nieuw multidisciplinair kindervakantieaanbod: intensieve dagprogramma's waarin we toewerkten naar multidisciplinaire presentaties. Daarnaast realiseerden we nieuwe multidisciplinaire kennismakingscursussen voor peuters, kleuters en kinderen van 6 t/m 9 jaar. Voor het bereiken van jongeren en jong volwassenen ontwikkelden we korte modules onder de werktitel 'art techs'.

Volwassenen 2016

De presentatie van de nieuwe meerjarenkoers 2017-2020 leidde bij de huidige volwassen cursisten tot veel reacties. SKVR voerde daarom in 2016 een aanvullend onderzoek uit onder de volwassen cursisten van alle disciplines, stakeholders en partners in de stad. Dit onderzoek maakte dat SKVR zich committeerde aan het blijven faciliteren van de keten voor buitenschools kunsteducatie-aanbod voor volwassenen in de stad vanuit de visie 'een leven lang leren'. Najaar 2016 werkten we scenario's uit waarbij waarden voortkomend uit het onderzoek geborgd blijven, maar er toch sprake is van zelfstandigheid in zowel organisatorische als financiële zin. De verzelfstandiging van het volwassenenaanbod wordt in de komende jaren uitgevoerd.

2.3 AMATEURS

SKVR ondersteunt ook kunstbeoefenaars die niet deelnemen aan geïnstitutionaliseerde kunsteducatie. We richten ons daarbij vooral op de jonge(re) amateur en bieden deze expertise, een breed netwerk en faciliteiten zoals ruimtes, apparatuur en instrumenten. Daarnaast adviseren we over artistiek inhoudelijke en bedrijfsmatige aspecten, we bieden hen een platform en coachen (jong) talent.

2.4 LEVENDIGE (BINNEN)STAD

SKVR draagt bij aan de levendige (binnen)stad door:

- Bijdragen en deelname aan stadsbrede culturele evenementen zoals 24 Uur Cultuur, de Operadagen, Havendagen en Museumnacht. Dit betreft programmering van voorstellingen, concerten, exposities en workshops.
- Bijdragen en deelname aan programmering van lokale evenementen, festivals en wijkinitiatieven.
- Talentpresentaties op onder meer het Stadhuis, het Marktplaatsplein en Schouwburgplein.
- Programmering van presentaties, voorstellingen, concerten, exposities en workshops op professionele podia zoals Podium Grounds, Rotown, Baroeg, Annabel, Lantaren Venster, De Kunsthal, Theater Zuidplein en De Doelen, openbare gelegenheden in de binnen- en buitenruimte zoals de Openbare Bibliotheek en de Laurenskerk en op eigen of partnerlocaties.

2.5 ONDERNEMERSCHAP

In 2016 nam SKVR deel aan trajecten in het kader van Wijzer Werven, met name gericht op fondsenwerving en bedrijfssponsoring. Dit resulteerde in een tweetal samenwerkingsopdrachten aan Van Dooren Advies fondsenwerving. Het ene traject behelst een fondsenwervingstraject voor 'labs' die SKVR in de nieuwe koers 2017-2020 na de zomer van 2017 start. En daarnaast ontwikkelen we samen met dit bureau een strategie voor het binden van bedrijven en particulieren aan de nieuwe koers van SKVR.

2.6 SKVR PROGRAMMALIJNEN

SKVR is georganiseerd naar kunstdisciplines en programma's. In 2016 kent SKVR de volgende twee programma's:

1. SKVR Onderwijs stimuleert een brede ontwikkeling binnenschools in en door kunst. Naast kunstzinnige vaardigheden ontwikkelen kinderen en jongeren op duurzame wijze competenties die ze gebruiken om goed te functioneren op school, in de omgang met anderen of in een toekomstige werkomgeving. Onze producten sluiten in meerdere opzichten aan bij het Rotterdamse onderwijsbeleid. Identiteitsontwikkeling, zelfbewustzijn en burgerschap zijn sleutelbegrippen bij onze cultuur-educatieve activiteiten.
2. Met SKVR Dichtbij (wijken) bieden we kunsteducatie aan Rotterdammers die daar niet vanzelfsprekend mee in aanraking komen, met name kinderen en jongeren tot 25 jaar. Samen met partners in de stad en dichtbij de doelgroep ontwikkelen we kunsteducatie activiteiten met een meer maatschappelijk karakter. Deze activiteiten bieden we kosteloos of tegen zeer lage tarieven aan. Overheden, fondsen en andere private partijen (co-)financieren een deel van deze activiteiten.

Hieronder per programma een toelichting op de realisatie van activiteiten in 2016.

2.6.1 SKVR ONDERWIJS

KENNISMAKEN MET KUNST EN CULTUUR IN PO EN VO

Een groot aantal leerlingen in het PO en VO nam deel aan een workshop waarin ze kennis maakten met een van de kunstdisciplines bij SKVR. De workshops vonden plaats op school, op een van de locaties van SKVR, of bij een van de culturele partners waarmee SKVR samenwerkt, zowel binnen als buiten de setting van het Cultuurtraject Rotterdam.

Daling Cultuurtraject 2016-2017

Het primair onderwijs laat in schooljaar 16-17 een sterke daling zien in de afname van projecten binnen het Cultuurtraject bij SKVR. Dit vertaalt zich nog niet in de bereikcijfers voor het Cultuurtraject in 2016, maar wordt in 2017 zichtbaar. De daling is een gevolg van een groter aantal culturele instellingen dat projecten aanbiedt in het Cultuurtraject, terwijl het aantal deelnemers dat door scholen werd ingeschreven bij het Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam (KCR) ongeveer gelijk bleef. De leerlingen(aantallen) verspreiden zich over een groter aantal aanbieders en projecten. Volgens de enquêtes verzameld door het KCR was de waardering van scholen voor workshops in het Cultuurtraject PO in schooljaar 15-16 goed tot zeer goed. Door de grootte van ons aanbod lijkt de kwaliteit van onze workshops niet de oorzaak lijkt te zijn, maar kiezen scholen voor projecten van andere aanbieders.

Efficiency en kosten: knelpunten en uitdagingen Cultuurtraject 2016-2017

Scholen lijken vaker te kiezen voor iets wat nieuw is. Ook bij SKVR kozen scholen vaker voor een nieuw project. Deze tendens betekent dat meer innovatie nodig is om mee te kunnen blijven doen in deze 'markt', dan SKVR wenselijk acht. Hierdoor maken we onnodig meer kosten om Cultuurtrajectprojecten te realiseren. Scholen de volledige keuzevrijheid te geven bij een (te) groot aantal aanbieders zorgt voor grote fluctuaties tussen de minimale en maximale afname van projecten. Verwacht wordt, dat voor iedere aangeboden workshop een docent klaarstaat. Pas vlak voor de zomervakantie wordt duidelijk of een workshop al dan niet afgenomen wordt. Hierdoor blijven weinig mogelijkheden over om docenten voor

andere programma's in te zetten. SKVR vindt deze grote onzekerheid voor (met name ook freelance) docenten niet wenselijk en is hierover in gesprek met het KCR. Bovenstaande knelpunten leiden tot inefficiency en meer kosten voor het organiseren van activiteiten waar relatief weinig output tegenover staat.

Daling VO Cultuurtraject 2016-2017

Ook het VO laat een daling zien in Cultuurtraject in schooljaar 16-17. Het effect van deze daling op het totale bereik van SKVR in het VO is echter gering, omdat er veel meer vraag is naar SKVR workshops buiten het Cultuurtraject. Een deel van deze workshops wordt verzorgd in samenwerking met het Nederlands Fotomuseum.

LEERLIJNEN EN JAARPROGRAMMERING IN HET PO EN VO

SKVR verzorgde op ruim 50 scholen voor PO en VO een jaarprogrammering van lessen. Binnen de programma's KunstID en Ieder Kind een Instrument (IKEI) vaak in de vorm van een leerlijn cultuureducatie waarbij leerlingen wekelijks les krijgen van een SKVR docent.

Lichte groei KunstID en IKEI

Het aantal scholen dat cultuureducatie verankert in het curriculum groeide licht. IKEI in het PO breidden we uit naar 32 scholen en vanaf september 2016 vond beperkte uitbreiding plaats naar een 33ste school. In 2016 bereikten we ruim 8800 leerlingen. De vraag naar KunstID nam in schooljaar 15-16 sterk toe en daarna in 16-17 weer iets af, maar groeide ten opzichte van 14-15. In schooljaar 15-16 namen bijna 6000 leerlingen deel en realiseerden we 9700 DCU. In schooljaar 16-17 viert SKVR binnen KunstID de eerste 10 jaar van deze vorm van samenwerking met scholen.

Ateliers

Het aantal ateliers in het PO bleef stabiel. SKVR hoopt in de toekomst in samenwerking met het KCR, het aantal ateliers in het kader van Cultuureducatie met Kwaliteit verder uit te breiden. De scholen die op dit moment nog een tegemoetkoming krijgen in de financiering van een atelier, kunnen dit op termijn, bij continuering van onderwijsbeleid, uit eigen middelen bekostigen.

Rotterdam Vakmanstad

De samenwerking met Rotterdam Vakmanstad breidden we in 2016 niet uit, omdat Vakmanstad in samenspraak met Stichting De Verre Bergen (SVDB) die het programma mede financiert, inzette op continuering van bestaande samenwerking met scholen en niet op verbreding. SKVR continueerde de samenwerking met Vakmanstad binnen de extra leertijd op RVC De Hef (VO) en binnen het Vakhuis in Bloemhof (SKVR Dichtbij).

ONTWIKKELING IN DE INTENSIEVE PROGRAMMERING PO EN VO

In 2016 besteedden docenten aandacht aan de ontwikkeling van 21ste eeuwse vaardigheden in de kunstlessen. Docenten wisselden uit over dit onderwerp tijdens een van de diverse studiedagen. Daarnaast besteedden we aandacht aan het stimuleren van het creatief proces en het effect van reflectie in de kunstlessen. Een groep docenten en coördinatoren trainden we om beter te kunnen inspelen op behoeften van scholen voor speciaal onderwijs. Deze training en de stages op verschillende scholen leidde tot uitbereiding van samenwerking naar een viertal scholen voor speciaal, basis- en voortgezet onderwijs.

Docenten IKEI schoolden we in de Kodaly methodiek. Deze methodiek is vooral gericht op zingen, met grote aandacht voor klank. Door het trainen van het innerlijk voorstellingsvermogen wordt de stap naar het bespelen van een instrument gemakkelijker. Op het gebied van zang zetten we ook vervolgstappen in de samenwerking met ZangExpress, onder meer bij trajecten op scholen die intekenden voor de 'Impuls

Muziekeducatie'. Leerkrachten op deze scholen geven zelf meer invulling aan het muziekonderwijs op school. Daarbij maken zij onder meer gebruik van het lesmateriaal en de workshops van ZangExpress en de mogelijkheid van begeleiding in de klas door een SKVR docent.

In het VO werkten docenten van SKVR en Rotterdam Vakmanstad samen met mentoren van RVC De Hef aan de ontwikkeling van een medialeerlijn voor leerlingen uit leerjaar 1 en 2 van het VMBO. De leerlijn koppelen we aan het vak Loopbaan Oriëntatie Begeleiding (LOB). Kunstvakdocenten en mentoren van de school geven deze lessen. De resultaten (filmpjes) van leerlingen krijgen een plek in de gesprekken tussen mentor, ouders en leerling (MOL gesprekken).

WORKSHOPS IN HET MBO

Eind 2016 stelde SKVR haar groeiambitie voor het MBO in de Cultuurplanperiode 2017-2020 naar boven bij. Het bereik aan deelnemers groeide in schooljaar 15-16 met ruim 6000 leerlingen. Een keur van studenten van opleidingen van Albeda, Zadkine en het Grafisch Lyceum nam deel aan workshops als Present, Argument, Spoken Word en In the box out of the box. Deze workshops ontwikkelden we in aansluiting op Nederlands en Burgerschap. Vanaf schooljaar 16-17 kregen kunstworkshops ook een plek in de keuzedelen voor MBO studenten.

NETWERK CULTUUREDUCATIE EN TALENTONTWIKKELING

SKVR is voorzitter en deelnemer van het stedelijk netwerk cultuureducatie en talentontwikkeling. Dit netwerk formuleerde een aantal stedelijke ambities, waarvoor werkgroepen zijn geformeerd. SKVR nam deel en deelde expertise in een werkgroep Cultuurtraject voor het speciaal onderwijs, is betrokken bij de ontwikkeling van proeftuinen voor een Rotterdams CKV model (VO) en neemt deel aan de werkgroep verankering van cultuuronderwijs in het PO. Als trekker voor de werkgroep MBO organiseerde SKVR een uitwisseling met culturele instellingen die zich sterk maken voor cultuureducatie voor deze groep jongeren.

2.6.2 SKVR DICHTBIJ

DE CULTUURWERKPLAATSEN

De Cultuurwerkplaats is een project dat SKVR in samenwerking met Stichting De Verre Bergen (SVDB) realiseert. Al voor het verslagjaar 2016 begon, besloten SKVR en SVDB de samenwerking met kennispartner Cal-XL niet voort te zetten vanwege een al langer lopend verschil van mening over de inzet van Cal-XL. In plaats daarvan is voor het onderzoek samenwerking gezocht met het Lectoraat Dynamiek van de Stad van Hogeschool InHolland. Met betrekking tot de methodiekontwikkeling bouwt het project voort op de methodiek van Cal-XL.

De beoogde nieuwe pilotprojecten in Afrikaanderwijk zijn conform plan gerealiseerd en bereikten ook de beoogde aantallen deelnemers. De lopende projecten zijn verder door ontwikkeld en ook die hebben de beoogde aantallen deelnemers aan zich weten te binden.

De doelstelling van de Cultuurwerkplaats richt zich op sociaal-maatschappelijke verbetering, van de deelnemers en de wijk waarin de activiteiten plaatsvinden. In 2016 voerden onderzoekers Dr. Sandra Trienekens, Judith Logger, Bieke Versloot en Britt Swartjes (Hogeschool InHolland i.s.m. Urban Paradoxes) in opdracht van SVDB een tussentijds onderzoek uit naar de realisatie van deze doelstellingen. De tussentijdse onderzoeksrapportage gaf een zeer kritisch beeld. SKVR en SVDB concludeerden gezamenlijk dat een fundamentele bijstelling noodzakelijk is. Dit is ook mogelijk, omdat het onderzoek goede aanknopingspunten biedt, aanbevelingen bevat en ook de eerste tekenen toont van het verschil dat

kunstinterventies kunnen maken. De eerste maanden van 2017 worden besteed aan een gedegen evaluatie van het project (zowel procesmatig als inhoudelijk), het formuleren van de geleerde lessen en het bijstellen van het oorspronkelijke plan.

Er is in 2016 nog niet gewerkt aan het vastleggen van de methodiek, maar aan het ontwikkelen van een projectbreed competentie-portfolio. Het delen van de opgedane kennis is middels bijdragen aan (deels zelf georganiseerde) expertmeetings en symposia gerealiseerd.

WIJKPROJECTEN ONDERWIJS EN DICHTBIJ

Het plan om vanuit de programma's Onderwijs en Dichtbij optimale doorstroming te bevorderen van kunsteducatie activiteiten onder schooltijd (verplicht) naar kunsteducatie activiteiten buiten schooltijd (vrije keuze) is in 2016 volop ingezet. Lees hierover in paragraaf 2.6.1 SKVR Onderwijs en hoofdstuk 3 SKVR Kunstschoolen.

3. SKVR KUNSTSCHOOLEN

SKVR is georganiseerd naar programma's en kunstdisciplines. De kunstdisciplines ontwikkelen (en realiseren) aanbod voor de vrijetijdsmarkt en binnen de programmalijnen SKVR Onderwijs en Dichtbij. Hieronder lichten we per markt kort de hoogtepunten per kunstdiscipline toe.

3.1 SKVR MUZIEK

VRIJE TIJD

- In 2016 vervolgde SKVR Muziek de ingeslagen weg naar meer groepsgerichte lessen voor jongeren tot 25 jaar, zoals de pilots Speel Mee! op de locaties Dalweg en Centrum. Hier werken we met grote groepen kinderen waarbij samenspel centraal staat evenals aansluiten bij hun belevingswereld. In toenemende mate stromen deze leerlingen in via doorlopende leerroutes vanuit het onderwijs en de wijken.

ONDERWIJS

- Binnen het onderwijs bereikten we met het programma IKEI ruim 8800 leerlingen. Op 33 basisscholen kregen de leerlingen wekelijks muziekles. Daarnaast maakten we een start in de samenwerking met ZangExpress voor activering van de leerkrachten in de muziekles. Het aandeel muziek in KunstID bleef stabiel.
- In het kennismakingsaanbod ontwikkelden we nieuwe workshops die in het Cultuurtraject aangeboden worden, maar ook door het onderwijs ingekocht kan worden.
- In de verkoop van onderwijsproducten werd stevig ingezet op MBO. Hierdoor bereikten we 6 keer zoveel leerlingen als het jaar daarvoor.

DICHTBIJ

- In 2016 startten we met Stichting Pameijer, De Doelen en RPhO een muziekproject om deelnemers met een verstandelijke beperking/of psychiatrische patiënten muziekonderwijs te geven met als resultaat een concert in De Doelen. Het was een succesvol project met een looptijd van 16 weken en 38 deelnemers. SKVR beoogt te komen tot een langdurige samenwerking.
- Ander aanbod in het sociale domein betrof incidentele workshops, zoals Exodus (ex-gedetineerden) bereik (15 deelnemers), Instrument parade (30 deelnemers), Ik Droomde (9 deelnemers).

- De SKVR Wijkmuziekschool was ook dit jaar weer een succesvolle activiteit. Kinderen uit één van de negen deelnemende wijken krijgen les op een instrument en orkest-les. Partners in de wijk zijn de basisscholen, de Huizen van de Wijk en bewonersinitiatieven. De lessen zijn laagdrempelig, zowel financieel als inhoudelijk. De jaarlijkse uitvoeringen in Theater Zuidplein zorgden weer voor een onvergetelijke afsluiting van het (muziekschool)jaar.
- In 2016 kreeg de ontwikkeling van de Brassbandschool binnen de SKVR steeds meer vorm. De vraag van de klant staat daarbij centraal om de aansluiting bij de doelgroep te realiseren. De Brassbandschool was niet alleen in de wijk actief, maar ook in verschillende workshops binnen het VO en binnen het Cultuurtraject. Bovendien werden in 2016 specifiek voor het PO workshops ontwikkeld en uitgevoerd. Daarnaast nam de Brassbandschool deel aan de Battle of Drums, North Sea Jazz en verschillende buurtfeesten.
- Overig muzikaanbod in de wijk betrof onder meer: muzieklessen voor Vakmanstad/Vakhuis (30 kinderen), muzieklessen voor Kinderfaculteit Pendrecht (40 kinderen), Dynamite Kids (10 deelnemers).

3.2 SKVR DANS

VRIJE TIJD

- In de vrije tijd programmering realiseerden we in 2016 breed en toegankelijk dansaanbod gebaseerd op 3 leerniveaus: basis, vervolg, gevorderd gericht op 4 doelgroepen: kinderen, jongeren, volwassenen (jongvolwassenen /volwassenen/senioren) en senioren in 5 dansstijlgebieden: Urban, Jazzdans, moderne dans, werelddans, klassiek ballet.
- Voor kinderen en jongeren tot 18 jaar leiden alle danscursussen toe naar podiumpresentatie. Brede ontwikkeling in dans wordt gestimuleerd vanuit meerdere dansstijlgebieden met ruimte voor creativiteit en vakmanschap.
- Binnen het SKVR Dans kinderprogramma stemden we de basisdanscursussen inhoudelijk af op de nieuwe instroom van kinderen vanuit de nieuwe multidisciplinaire kennismakingscursussen en events.
- Kinderdanscursussen gaven wij op 7 leslocaties: Castagnet, Ringdijk, Centrum, Romeijnshof, Wereld op Zuid (nieuw), Dalweg en Park 16hoven (nieuw).
- Voor jongeren van 13 t/m 18 jaar clusteren we de danscursussen op speciale dagdelen waarmee ruimte ontstaat voor ontmoeting en uitwisseling. Jongeren kunnen naast hun danscursussen samen vrij trainen, dans maken en krijgen de mogelijkheid om samen dansvoorstellingen in de Rotterdamse theaters te bezoeken. Het dansseizoen werd afgesloten met een bijzonder optreden in het Bibliotheektheater.
- In 2016 realiseerden we 5 Get up & Dance events, een nieuw dans event waarin jongeren vanaf 10 jaar elkaar vanuit de verschillende SKVR programma's ontmoeten en waarbij wordt ingespeeld op de actualiteit.

ONDERWIJS

- In 2016 ontwikkelden we samen met SKVR Theater en SKVR Media *Building 010*: een nieuw multidisciplinair kennismakingsproduct voor de bovenbouw van het PO en VO in het kader van de bijzondere KCR Cultuurtraject lijn 'Rotterdam viert de stad'. Dit nieuwe project werd opgenomen in de nieuwe CT themalijn voor schooljaar 2016-2017 'Rotterdam, hier ben ik'.
- Daarnaast ontwikkelden we een moderne dans project voor het onderwijs i.s.m. Dansateliers en Dansmakers, waarin artistiek onderzoek, samen maken, ontmoeting met professionele dansmakers en presenteren centraal staan. Ook de samenwerking met Scapino Ballet Rotterdam verliep succesvol,

naast een 'leskist dans voor kleuters' voeren we samen ook een 'atelier dans uit, een lessenserie gebaseerd op brede culturele en creatieve ontwikkeling met de groepen 7-8 van de Jan Prins Montessorischool.

- Jaarprogrammering dans in het kader van SKVR leerlijnen cultuuronderwijs werd uitgevoerd op 10 PO scholen en op 2 VO scholen.
- De doorstroming van kinderen en jongeren vanuit onderwijs naar buitenschoolse dansactiviteiten en cursussen kwam langzaam op gang. Zo zetten we een nieuwe reguliere leslocatie op i.s.m. Basisschool Park16Hoven en stromen kinderen door vanuit Kinderfaculteit Pendrecht University. Binnen het VO stromen jongeren door naar buitenschoolse dansgroepen in de buurt van hun school vanuit de kennismakingsevents Make You Move & Challenge 010.

DICHTBIJ

- In het kader van de sportstimuleringsregeling buurtsport-coaches voerden we twee sociaal maatschappelijke dansprojecten dans uit voor twee doelgroepen:
 1. *Make you move* voor jongeren tussen 10 en 20 jaar. Samen met het project Challenge010 van partner Sportsupport bereiken we met wekelijkse/structurele danslessen 500 jongeren en zo'n 2000 jongeren in eenmalige workshops en evenementen. Bij alle dansactiviteiten zijn de jonge dansers in opleiding van het Albeda danscollege betrokken. Na twee jaar stromen de jongeren door in het speciale Make You Move On aanbod dat bestaat uit verschillende talent ontwikkelprogramma's binnen SKVR .
 2. *Time to Dance* voor kwetsbare ouderen vanaf 50 jaar in de wijken en in woonzorgcentra. Zorgpartners Humanitas, Aafje en Zowel faciliteren en ondersteunen de dansactiviteiten. Er wordt samengewerkt met evenementen in de stad, met Codarts door studenten Dans een stageplek te bieden en andere partners als Sportregisseurs. Met het project worden 300 ouderen wekelijks bereikt door een team van gespecialiseerde dansdocenten. Zij hebben daartoe verschillende dansproducten ontwikkeld voor de diverse oudere doelgroepen: zelfstandige vitale ouderen ontmoeten elkaar door dans. Dansactiviteiten als preventie tegen vallen, de fysieke en mentale achteruitgang. Dans als ontmoetingsmiddel tussen ouderen en kinderen.
- Project DanceUnited, de beoogde start van een intensieve samenwerking met Conny Janssen Danst en verschillende jeugdzorg partners werd uitgesteld wegens een te risicovolle planning en onvoldoende middelen voor de doorontwikkeling van het nazorg traject.

3.3 SKVR THEATER

VRIJE TIJD

- Vanaf 2016 vernieuwden we ingrijpend de inhoud van het SKVR kinderaanbod theater. De samenwerking met Theaterhuis de Kaap bracht een nieuwe visie in op theater voor kinderen die leidde tot de actualisatie van het totale kinderprogramma theater. Zo startten er 4 nieuwe basiscursussen voor kleuters en kinderen en is theater onderdeel van het nieuwe multidisciplinaire kennismakingsaanbod onder de naam *SKVR peuter en kleutermix*. Daarnaast breidden we het SKVR theaterprogramma voor kinderen uit met 8 nieuwe groepen vanuit Theaterhuis de Kaap. Daarmee zijn tevens 2 nieuwe leslocaties toegevoegd waar toegankelijke theatercursussen voor kinderen worden gegeven: Katendrecht en IJsselmonde. Binnen deze twee nieuwe theaterles locaties gingen we diverse

intensieve samenwerkingsverbanden aan met Rotterdams Wijktheater, Circus Rotjeknor, Theater Walhalla, LT Dans, Pacific Enterprise, Kids Dynamite festival, waarmee we de doorstroming vanuit de SKVR theaterleerlijnen KunstID kunnen stimuleren.

- Door onderdeel te worden van SKVR konden 2 vervolgcursussen opgestart worden die toewerken naar twee theaterproducties in Theater Walhalla en Isle Munda. Het reeds bestaande intensieve theaterprogramma SKVR Allstars actualiseerden we op basis van de nieuwe visie. Zo werken alle kinderen vanaf 2016 toe naar een eigentijdse theatervoorstelling waarin meer ruimte is voor gebruik van media en eigen invulling van de kinderen.
- Voor jongeren vormden we de Allstars theatercursussen om naar een bescheiden intensief theaterprogramma dat past in de nieuwe SKVR Makers lijn. Vanaf najaar 2016 startte Theatermakers met 1 groep. In aansluiting bij Liefde van MaasTD realiseerden de jongeren hun eerste succesvolle theaterproductie en stonden zij samen met de vier SKVR Dansmakers groepen op het Maaspodium. Daarmee zetten we de eerste stappen naar meer en intensievere samenwerking met theaterpartners in de culturele sector.

ONDERWIJS

- In 2016 ontwikkelden we op verzoek van het KCR twee nieuwe producten voor het stedelijke CT. *Building010* voor de bovenbouw van het PO en de onderbouw VO en een nieuw theater kennismakingsproduct *Gelukkig en lang* voor kleuters. Ondanks de goede intenties nam het bereik binnen het CT theater sterk af, doordat meer theateraanbieders elkaar concurreerden binnen de door KCR ingestelde CT segmenten.
- In 2016 werd een nieuwe Young Stage productie gemaakt waarin naast theater, dans en muziek ook media een belangrijke rol kreeg. De Young Stage theatertalenten speelden de voorstelling 35 keer binnen Rotterdam en 18 keer in de regio, en gaven aansluitend workshops samen met SKVR docenten. Daarnaast speelden de YS spelers *Wat doe jij* 32 keer in het VMBO.
- Het nieuwe MBO theater aanbod als middel voor het trainen van beroepsvaardigheden zoals presenteren, gesprekken voeren en solliciteren is verder opgeschaald.

DICHTBIJ

- Dit jaar verhuisde open podium Fanatics naar Zuid, dichtbij de wijken Hillesluis en Afrikaanderwijk waar we ons vanuit de Cultuurwerkplaats van SKVR specifiek op richten. Nieuwe plek RAAF in de Maassilo biedt veel mogelijkheden om enerzijds verbindingen te leggen tussen deelnemers uit de cultuurwerkplaats en talententrajecten van partners op Zuid en anderzijds het kunnen bieden van workshops/coaching voor de Fanatics deelnemers. We zetten 9 succesvolle edities neer waarbij 91 unieke talenten zich presenteerden aan bijna 1000 bezoekers. Naast deelname aan het podium kregen jongeren persoonlijke ondersteuning richting diverse talentontwikkelingsmogelijkheden binnen het stedelijke netwerk, o.a. podia in de stad. Daarnaast zetten we het format van Fanatics binnen de wijkprogrammering in en is er een Fanatics coachingstraject opgezet op Zuid, SKVR-locatie Dalweg.

3.4 SKVR BEELDENDE KUNST

VRIJE TIJD

- De afdeling Beeldende Kunst experimenteerde in 2016 met het verbinden van de groep jongeren van 15/25 jaar in de vrije tijd aan SKVR. Hiervoor boden we een aantal korte modules, crashcursussen, onder de werktitel *art techs* aan, waarbij jongeren en jongvolwassenen konden proeven aan nieuwe disciplines en de diversiteit binnen de discipline beeldende kunst. Er is onderzocht op inhoud en op

locatie, maar ook op andere lesmethoden waarbij andere docenten werden ingezet. Bij het ontwikkelen van aanbod voor de jongere doelgroepen, maakten we gebruik van klankbordgroepen en stagiaires van creatieve opleidingen.

- Voor de cursist van 25 jaar en ouder in de vrije tijd was het een uitdagend jaar. SKVR heeft onder de noemer “zachte landing” onderzocht of een doorstart in een netwerkorganisatie mogelijk is. Hieruit zijn positieve inzichten naar voren gekomen.

ONDERWIJS

- In het cultuurtraject startten we een nieuwe samenwerking met het Wereldmuseum Rotterdam. We experimenteerden samen met de Kunsthal Rotterdam met het doorboeken van het cultuurtraject voor het onderwijs (PO en VO) en verzorgden in het verlengde hiervan de invulling van een docentendag en twee vakantiewerkshops op hun locatie.
- Voor het MBO ontwikkelden we een workshop die aansluit bij de 21st century skill ‘out of the box’ denken. We trainden 8 beeldend docenten in het werken met de methode Visual Thinking Strategies (VTS). In samenwerking met Museum Boijmans Van Beuningen ontwikkelden we, op basis van VTS, een aanbod voor het MBO dat bijdraagt aan de taalontwikkeling en burgerschapscompetenties van studenten. Samen met de Hogeschool Rotterdam werkten we aan de invulling van het vak muzischagogisch werken, waarbij studenten ons programma ervaren en hier zelf een vervolgoopdracht aan koppelden. In LCW (PMC lessen cursussen en workshops) merkten we dat er vooral groei was in die programma’s waarin het aanleren van een techniek en/of ambacht centraal staan.

DICHTBIJ

- In de wijken is actief ingezet in Hillesluis en Afrikaanderwijk (de 2 cultuurwerkplaatsen). Met *Een Rugzak vol talent* werkten we actief samen met een groep kwetsbare kinderen van 9-12 jaar. Het project valt onder beeldend, maar is multidisciplinair van opzet. Verder zetten we veel in op zichtbaarheid in de wijken via laagdrempelig aanbod bij wijkfeesten en andere kleine manifestaties. Op grotere schaal gebeurde dit sinds lange tijd weer bij Jeugdvakantieland. Voorts draagt beeldend actief mee aan de Pendrecht Universiteit. We verzorgden daar vier lessen-series *Kunstenaar in 15 weken* en een serie *Woord en Beeld*.

3.5 SKVR MODE & DESIGN

VRIJE TIJD

- De cursussen in de vrije tijd lopen naar behoren, maar de focus ligt meer op Mode dan op Design. Via onderwijs komen grote groepen jongeren binnen, maar het blijkt moeilijk om deze groep aan ons in te binden in de vrije tijd. Bij de kindercursussen lukt dat nog goed, de groep 14+ blijft lastig.

ONDERWIJS

- In het najaar 2016 maakten we een doorstart met het mode-atelier op de PO school De Globetrotter, Katendrecht. We gingen van binnenschools naar een buitenschools modeatelier en we werkten aan teamvorming en professionalisering van de leerkrachten.

DICHTBIJ

- In de wijken liggen wel mogelijkheden op het gebied van Mode, maar deze zijn nog niet goed uitgenut. Op Katendrecht is een mode-atelier in school. Dit loopt goed, maar de uitstraling naar de wijk is er nog niet. In samenwerking met De Kunsthal zijn er vakantie workshops georganiseerd die aansloten bij het aanbod van De Kunsthal. Deze workshops hadden als onderliggend thema vaak design (Blik op Bril).

3.6 SKVR FOTOGRAFIE & MEDIA

Binnen de organisatie van het totale F&M aanbod voor het Onderwijs, de Vrije tijd en Dichtbij vonden grote veranderingen plaats in de bedrijfsvoering (werkprocessen en werkplekken), de organisatie (personeel) waarmee we de voorbereidingen troffen voor de omslag naar jeugd en een actueel, spannend, up-to-date media aanbod dat hand in hand gaat met het onderwijs aanbod vanaf 2017. Door de banden aan te halen met Grafisch Lyceum Rotterdam (MBO en VMBO) trokken we jonge media stagiaires aan waarmee we vanaf najaar 2017 intensief willen samenwerken. Daarnaast bouwden we actief aan een nieuw netwerk onder nieuwe media makers met een stevig 'autonoom' profiel met beide voeten in de Rotterdamse klei en praktijk. Van daaruit trokken we nieuwe media docenten en samenwerkingspartners aan voor de ontwikkeling van de beoogde mobiele media werkplaatsen (mix van media lesmiddelen; didactiek en methodiek).

VRIJE TIJD

- Het F&M docententeam bereidde zich in 2016 voor op overname van het F&M cursus aanbod voor volwassenen in 2017. Zij analyseerden het aanbod en verenigden zich als netwerkdocenten in een collectief waarmee zij in 2017 het F&M cursusaanbod gebaseerd op inhoudelijke leerlijnen, zelfstandig kunnen uitvoeren. Het cursus aanbod Fotografie & Media vertaalden we daarnaast naar kortere modules waardoor de lengte en duur van de cursussen beter aansluit bij de vraag van cursisten.
- De inhoudelijke ontwikkeling van de beoogde nieuwe media producten voor kinderen en jongeren, waarmee een nieuw en meer modulair media aanbod wordt opgebouwd in de aankomende jaren, is vertraagd wegens personele wijzigingen en de voorbereiding van de verhuizing van F&M naar SKVR centrum.

ONDERWIJS

- Voor het onderwijs ontwikkelden we een nieuw project i.s.m. Hofplein en Maas. De eerste pilot versie van project Code Groen: een platform voor verbeelding (theater & media) voor Rotterdamse basisschoolleerlingen vond plaats in 2016 met een grootschalige manifestatie en een intensieve media & theater lessen waarvan de kern gevormd wordt door een tv-programma gemaakt in de werkplaatsen op school.
- De intensieve samenwerking met Rotterdam Vakmanstad verdiepten we verder binnen de media werkplaats HEF TV. Samen met VMBO De Hef ontwikkelen we een VO methode loopbaanleren (schooljaar 15-16 & 16-17).
- De voorgenomen uitbreiding van de media ateliers binnen PO en VO werd bemoeilijkt door diverse directiewisselingen op de scholen en sterke concurrentie van nieuwe marktspelers media. In 2016 vond het intensieve media atelierprogramma plaats op 3 scholen PO en 3 scholen VO.
- Het museumbezoek en workshop aanbod voor VO/ MBO voerden we uit in partnership met het Nederlands Foto Museum. Doordat SKVR F&M in het voorjaar van 2017 vertrekt uit Las Palmas is

tevens een nieuwe samenwerking vanaf 2017 met het NFM voorbereid.

DICHTBIJ

- De mediawerkplaats Dalweg (voorheen Cinetube) is verduurzaamd tot de uitvalsbasis en veilige werkplek voor diverse multidisciplinaire projecten voor jongeren.
Zo is o.a. een samenwerking gestart met het radio programma *Chicks and the City* van RTV Rijnmond. Een serie workshops (taal en media) waarin meiden, vanuit Rotterdam Zuid, zelf meewerken aan het radioprogramma. Deze samenwerking werd een structureel onderdeel van de cultuurwerkplaats Hillesluis en breiden we in 2017 uit met stage plekken voor VMBO jongeren die mee gaan werken aan de werving.
- Samen met een groep zeer betrokken jongeren (taal, media en theater) maakten we een korte film tijdens 48UUR: een competitie voor alle Rotterdamse filmmakers. In december startten we met een filmtraject met de Legends: een ambitieuze groep jongeren die voortkomt uit het Make You Move programma en met dans en media de stad willen veroveren.

3.7 SKVR SCHRIJVEN

VRIJE TIJD

- In verband met de nieuwe koers 2017-2020 verschoof de focus in 2016 naar het ontwikkelen van vrijetijdsaanbod voor deelnemers tot 25 jaar omdat de volwassen doelgroep in 2017 verzelfstandigt. Daarmee verplaatste een deel van het SKVR cursus aanbod Schrijven voor volwassenen zich reeds naar particuliere aanbieders en nam het bereik in het najaar af.
- Belangrijk bleef het bestendigen en uitbreiden van het netwerk van (literaire) samenwerkingspartners, zoals Kinderboekhandel Ver van Hier, de Kleine Kapitein, Verhalenhuis Belvédère, The Writer's Guide (to the Galaxy), de Bibliotheek en de Rotterdamse Schouwburg. Het bereik van Paginagroots nam toe. De verhalenbundel van de Topklas wordt verkocht in Rotterdamse boekhandels.
- We richtten ons op het geven van lessen op locatie en zochten naar mogelijkheden om aan te haken bij bestaande initiatieven van jongeren zelf. Vanuit deze wens zijn twee innovatieprojecten in ontwikkeling voor MBO scholieren, waarbij de focus ligt op aansluiting bij het aanbod Vrije Tijd. Het eerste is een spoken word project met binnenschoolse lessen, waarbij masterclasses en een event in de vrije tijd plaatsvinden. Verder is *Bring It* in ontwikkeling, een event voor en door jongeren, waarin schrijven, theater, stand-up comedy, presentatie en spel samenkomen.

ONDERWIJS

- In het Onderwijs is er al jaren een stabiele vraag naar onze projecten binnen Cultuurtraject Rotterdam, mede door de investering in het netwerk en de goede docentenpool. Door de projecten regelmatig te vernieuwen houden we de vraag op peil. Dit jaar ontwikkelden we drie nieuwe projecten. Voor groep 3/4 de vertelvoorstelling *In de Gloria*: een verhaal dat de periode van oorlog en wederopbouw in Rotterdam invoelbaar maakt voor jonge leerlingen. Voor groep 5/6 draaiden we voor het eerst *Lekker griezelen?!*, een filosofisch schrijfproject over "bang zijn". Tenslotte begonnen we dit jaar met de ontwikkeling van *Dicht bij mij*, een poëzieproject over de plek waar je je thuis voelt en de taal die thuis gesproken wordt in samenwerking met het Poetry International. Voor het PO en VO bieden wij binnen het project KunstID de leerlijn taalatelier en de lessen Woordkunstenaars aan, met een stabiele afname van deze wekelijkse lessen op vier scholen. De kinderboekenweekworkshops waren ook dit jaar weer een groot succes en legden voor het eerst ook de link met de vrije tijd, door workshops te programmeren in de kinderboekhandel.

- Voor het VO organiseerden we in samenwerking met LOKAAL een succesvolle columnwedstrijd 'Rotterdam droomt 't', georganiseerd voor 18 klassen. Het slotevent in Kriterion waar 30 genomineerde jongeren voordroegen was drukbezocht.
- In het MBO bereiken we steeds grotere aantallen jongeren met de workshop *Argument*, waarin de studenten leren argumenteren, onderdeel van de competentie Kritisch denken en Communiceren. In 2016 kwam daar de Workshop Elevator Pitch bij, waarin leerlingen zich voor verschillende doelgroepen leren "verkopen" door middel van een kort filmpje.
- Verder draaiden we een aantal pilot projecten (Art Techs) om te onderzoeken hoe we de doorstroom naar de vrije tijd voor MBO leerlingen kunnen vergemakkelijken. De projecten waren Chicks And The City (radio, filmen, presenteren en schrijven voor jonge meiden), Singer Song Writing en Wijkreporters.

DICHTBIJ

- In 2016 zagen en ervoeren ruim 750 kinderen in het kader van de workshops van de Taaldrukwerkplaats Delfshaven, een project tussen Dichtbij en Onderwijs in, wat ze met taal en druktechnieken kunnen doen. Om verdieping in de activiteiten aan te brengen en relaties met scholen te bestendigen, gingen we een samenwerking aan met De Schoolschrijver. De Schoolschrijver zet kinderboekenauteurs in om leerlingen op basisscholen taalsterk te maken. Binnen het programma Dichtbij werd het project *Ik Droomde* voortgezet in Hillesluis en Afrikaanderwijk, evenals het jongeren debatproject *Luister Dan* en *Chicks and the City*.

4. BEDRIJFSVOERING EN MARKETING

4.1 PERSONEEL & ORGANISATIE

4.1.1 VERVOLG IMPLEMENTATIE CAO KE

SKVR bereikte in juni 2016 eindelijk een akkoord met FNV Overheid over de aanpassing van de arbeidsvoorwaarden. SKVR blijft daarin de arbeidsvoorwaarden van de gemeente Rotterdam voor het zittende personeel toepassen, met uitzondering van hoofdstuk 21a van de Rechtspositieregelingen, zijnde de 'Verordening Van werk naar werk-aanpak en voorzieningen bij werkloosheid' van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Rotterdam d.d. 7 mei 2013. In plaats daarvan krijgen medewerkers van SKVR die gedwongen moeten afvloeien de wettelijke transitievergoeding. Met de vakbond is een overgangperiode overeengekomen, waarin de oude rechten gradueel worden afgebouwd. Het belangrijkste doel van betrokken partijen was het beheersbaar maken van de financiële risico's bij het toepassen van de arbeidsvoorwaarden van de gemeente Rotterdam, wat hiermee een substantieel stuk is verbeterd. De afspraken zijn juridisch uitgewerkt in een addendum (Sociaal Akkoord) dat instemming heeft van de betreffende vakbond. De volgende stap is een ledenraadpleging onder de achterban van de vakbond. Op het moment dat zij ook akkoord zijn, volgt een voorstel voor statutenwijziging die ter goedkeuring voorgelegd moeten worden aan het college van B&W. Voor nieuwe medewerkers gaat SKVR de cao KE toepassen, conform het Sociaal Akkoord. De afdeling HR bereidt de implementatie van het Sociaal Akkoord nu voor en verwachten deze in 2017 te kunnen gaan uitvoeren.

4.1.2 REORGANISATIE

In 2016 is het reorganisatietraject afgemaakt en geëvalueerd. Als gevolg hiervan is gekozen om strategievorming en beleidsvoorbereiding nadrukkelijker te scheiden van de operationele uitvoering. In vervolg daarop is ook de overlegstructuur van het management opnieuw ingericht. Afhankelijk van

strategische keuzes worden andere organisatieonderdelen verder gereorganiseerd als voorbereiding op het Cultuurplan 2017-2020.

4.1.3 WET- EN REGELGEVING: WET DBA

SKVR volgt de ontwikkelingen rondom de wet DBA op de voet omdat wij met veel ZZP'ers werken. Het afgelopen jaar nam SKVR actief deel aan een werkgroep van Cultuurconnectie om in samenwerking een modelovereenkomst op te stellen voor de branche. De modelovereenkomst voor lesgeven in de vrije tijd keurde de Belastingdienst goed. Over de modelovereenkomst voor lesgeven in het Onderwijs deed de Belastingdienst nog geen uitspraak. Het uitstel van de invoering van de wet DBA geeft SKVR de mogelijkheid om zorgvuldig het interne proces uit te werken en ondertussen zoveel als mogelijk voor te sorteren op de gehanteerde uitgangspunten van de wet DBA.

4.1.4 IMPLEMENTATIE (E)HRM SYSTEEM

In 2016 implementeerde SKVR een nieuw HR- en salarissysteem met als doel het maken van een efficiëncyslag en betere informatie-ontsluiting naar de (interne) klant. Nieuw is dat zowel medewerkers als managers nu zelf toegang hebben tot de eigen gegevens via een webportaal. Op dit portaal kunnen zij o.a. wijzigingen doorgeven en aanvragen doen voor verlof of het IKB (Individueel Keuze Budget).

4.1.5 HERZIENING FUNCTIEHUIS

Het voornemen om het functiehuis te herzien en te herijken aan de geldende cao is in 2016 niet gerealiseerd wegens omvangrijke en tijdrovende dossiers op het gebied van arbeidsvoorwaarden en wet- en regelgeving.

4.2 AUTOMATISERING EN STROOMLIJNING PROCESSEN

4.2.1 ALL-IN-ONE

In 2016 is Navision verder in gebruik genomen door de organisatie. Navision is de ERP-tool waar het primaire proces in wordt geadministreerd en de ondersteunende processen op elkaar zijn aangesloten. Werkprocessen zijn waar nodig en opportuun aangepast. Eind 2016 is gestart met een evaluatie en herijking van Navision. Belangrijkste conclusie is dat het integrale karakter van het ERP-systeem nog verder moet worden uitgenut.

In 2016 is in gezamenlijkheid van het landelijke gebruikersoverleg Abecon Course CKV een verkenning gemaakt en een globale aanpak besproken met de leverancier, om te komen tot een 'collectieve upgrade'. Dit betekent dat er naar een standaardversie wordt overgegaan die de gehele sector kan bedienen. Vanuit haar schaalgrootte en door de doorgevoerde E- dienstverlening, speelt SKVR als voorloper in onze branche een rol in de versteviging, efficiëntie en uniformering in onze branche. SKVR had daarom een belangrijke rol in dit gebruikersoverleg. Dit zal in 2017 worden voortgezet.

4.2.2 PROCESMANAGEMENT

De agenda van procesmanagement sluit aan bij de artistiek inhoudelijke ontwikkeling van de kunstdisciplines en programma's. In 2016 is werk gemaakt van het met elkaar uitwerken en verfijnen van een aantal processen (Verkoop, Planning), bedoeld om de efficiency te verhogen en het automatiseren van taken effectiever te maken. Procesmanagement krijgt een steeds vastere plek binnen de organisatie.

4.2.3 INTERNE INFORMATIEVOORZIENING

Vooruitkijkend op de nieuwe koers van SKVR voor 2017-2020 is in 2016 gestart met het formuleren van een nieuwe meerjarenvisie op ICT ter ondersteuning van de externe klanten en interne klanten (docenten en medewerkers). Een visie en plan van aanpak op de verbetering van de interne informatievoorziening is hier onderdeel van. SKVR werkte hierbij samen met een gespecialiseerd ICT bedrijf. Eind 2016 is de samenwerking met dat bedrijf gestopt omdat wederzijdse verwachtingen in de samenwerking niet werden waargemaakt. In 2017 wordt dit opnieuw opgepakt.

4.3 KWALITEIT EN KLANTEN

4.3.1 KLANTENSERVICE, FRONT- EN BACKOFFICE

In juni 2016 evalueerden we de reorganisatie van de Front- en BackOffice in 2015. Onder medewerkers uit het team en onder interne en externe klanten namen we een enquête af. De resultaten waren positief. De aandachtspunten zijn opgepakt. Medewerkers veranderden waar nodig van werkinhoud. Ook volgde een aantal medewerkers trainingen in klantcommunicatie en time management.

De kaartverkoop voor voorstellingen digitaliseerden wij. Het telefonisch keuzemenu zetten we om naar een telefonische wachtrij: bellende klanten voor de Frontoffice krijgen nu altijd contact met SKVR. Het proces Verkoop waarin de Backoffice ondersteunt, blijft een punt van aandacht. Dit evalueren we in 2017 en passen we aan waar nodig.

4.3.2 (KLANT)ONDERZOEK

Als voorbereiding op de verzelfstandiging van het cursusaanbod voor cursisten van 25 jaar en ouder, legde marktonderzoeksbureau Markteffect de betreffende SKVR-cursisten een aantal vragen voor. De uitkomst droeg bij aan de uitwerking en onderbouwing van de verschillende scenario's voor de verzelfstandiging van de disciplines (zie ook paragraaf 2.2). Mede op basis van de uitkomsten blijven docent, prijs, locatie en lesinhoud ook na de verzelfstandiging zoveel mogelijk gelijk. Bovendien streven we ernaar om het merk SKVR te blijven verbinden aan het cursusprogramma voor volwassenen.

Om op de hoogte te zijn en blijven van de trends en ontwikkelingen binnen de social media, onderzocht een stagiaire van de afdeling MarCom het social mediakanaal Snapchat. Uit dit onderzoek bleek dat een groot gedeelte van onze doelgroep kinderen en jongeren Snapchat gebruikt. De vraag of Snapchat van toegevoegde waarde is voor ons social media beleid, is daarmee beantwoord. Om een deel van onze doelgroep te bereiken, is het zinvol om content op Snapchat te plaatsen en daarbij gebruik te maken van verschillende strategieën, zoals laten 'inbreken' in het account door een ambassadeur of influencer van SKVR.

4.3.3 HUISVESTING EN ONDERHOUD

In de loop van het jaar ging de afdeling Stadsontwikkeling van de gemeente Rotterdam akkoord met opzegging van de huur van Las Palmas per 1 april 2017. Dat najaar maakten we plannen voor herhuisvesting van Fotografie & Media in het gebouw Hennekijnstraat (HKN) en aanpassingen die hiervoor nodig zijn. Gedurende het jaar is op alle vlakken regulier en klein onderhoud gepleegd in de diverse gebouwen van SKVR. In het gebouw HKN is een toiletgroep gerenoveerd, waar nodig is in diverse gebouwen noodverlichting aangepast en veel reguliere verlichting is her en der vervangen door duurzamer verlichting. In 2016 lieten we het gebouw aan de Willem Buytewechstraat (WMDC) aan de buitenzijde opnieuw schilderen. In het gebouw HKN renoveerden we de volledige warmwatervoorziening; douches zijn gemoderniseerd en leidingen zijn verlegd of vervangen, waarmee het gevaar voor legionella nagenoeg is uitgesloten.

4.4 MARKETING & COMMUNICATIE

4.4.1 SKVR ONDERWIJS

Na versterkte inzet in de marketing richting het onderwijs in 2015, moest in de eerste helft van 2016 de actieve werving worden verminderd, om eerst alle binnengekomen en binnen komende aanvragen goed te kunnen verwerken. Hierdoor liep het websitebezoek op de pagina's van Onderwijs terug met 23%.

Er is in die periode voornamelijk ingezet op zichtbaarheid. Met social media berichten, online advertenties, advertenties in vakbladen en digitale nieuwsbrieven en post-mailingen vestigden we de aandacht op de activiteiten van Onderwijs. 32 van de 45 scholen met een SKVR jaarprogramma ontvingen, op aanvraag, gevelbordjes met de naam van het programma en ons logo.

In de tweede helft van het jaar is de werving weer opgeschroefd, o.a. door inzet van thema- campagnes voor de verkoop van workshops en lessenseries (PO). Het directe effect is nog beperkt. Uit kleinschalig onderzoek blijkt dat werving op inhoudelijke thema's mogelijk meer effect heeft.

De persoonlijke benadering van de b2b-markt Onderwijs heeft effect en we gaan dit in 2017 versterken.

4.4.2 SKVR VRIJE TIJD

Het afgelopen jaar investeerden we in de werving voor en ondersteuning van "nieuwe" projecten. Goede voorbeelden hiervan zijn Speel Mee!, Get up & Dance en Chicks and The City. Het open podium Fanatics kreeg een restyle. Eind 2016 is samen met de disciplines gekeken naar "nieuwe" producten vanuit de marktvraag. Hierdoor schaalden we onder andere de vakantiewerkshops op, met positief resultaat, en speelde MarCom een actieve rol in het opzetten van ludieke activiteiten rondom trends, zoals de onesie-dag en aanhaken op verschillende "challenges" online. MarCom zet deze rol het komende jaar voort.

Op social media startten we met de algemene campagne "Laat zien wat jij kan". In 2017 onderzoeken we hoe deze campagne een verbindende factor kan zijn tussen de programma's Vrije tijd (nieuw) en Dichtbij.

4.4.3 SKVR DICHTBIJ

De cultuurwerkplaatsen Afrikaanderwijk en Hillesluis en de dansprojecten van de buurtsportcoaches vormen de belangrijkste projecten binnen SKVR Dichtbij. Bij de cultuurwerkplaatsen focusten we op het verzamelen en delen van verhalen van de deelnemers en partners. Dat realiseerden we via berichten naar de pers, publicaties op de website en social media en door een uitgave van het SKVR Magazine. Deze publicatie ondersteunde het verhaal van de nieuwe koers in aanloop naar het Cultuurplan 2017-2020. In de loop van het jaar groeit de vraag om de projecten te ondersteunen in de werving van deelnemers. De projecten van de buurtsportcoaches zijn onderverdeeld in twee programma's. Het eerste programma richt zich op dans voor jongeren. Communicatie ondersteunde in de werving en in de promotie met hoogtepunten zoals de finale in het Oude Luxor Theater en de flashmob bij de Markthall waar online veel aandacht voor was. Het tweede programma betreft het ouderen-dansprogramma Time to Dance. MarCom bracht de lessen in beeld en verzorgde de communicatie van de dansmiddagen en de promotie van het programma bij partners.

4.4.4 VERNIEUWING WEBSITE

In verband met de nieuwe koers voor 2017-2020 en de doelgroepen die SKVR aan zich wil binden, zal in de loop van 2017 gestart worden met het onderzoek naar de ontwikkeling van een nieuwe website van SKVR.

4.4.5 FONDSENWERVING & SPONSORING

Lopen voor Fons, tijdens de Marathon van Rotterdam, beleefde in 2016 zijn 3^e editie. De opbrengst was €7996,18, mede dankzij meelopende bedrijventeams (w.o. Transtrend, De Zwarte Hond en de Rotterdam School of Management (EUR)). De Lionsclub Rotterdam Host organiseerde in mei een benefietconcert in de Pelgrimvaderskerk ten bate van Support Fons. Dit bracht €7500,- op. Deze donatie besteedde we aan de inkoop van instrumenten voor Speel Mee!. Stichting Aerarium Sanctius doneerde €5000,- voor de aanschaf van muziekinstrumenten om kinderen thuis muziek te laten maken. Met deze donatie hebben zij het mogelijk gemaakt dat IKEI-leerlingen van de Augustinus school, een instrumenten mee naar huis kunnen nemen om te repeteren. Oud Fons-loopster Jeannette Nijkamp haalde bij haar promotie €701,- op voor Fons. Daarnaast kwam nog €1798,19 binnen uit donaties van particulieren via de website en open podia. Via onze eigen leveranciers is 2 x €2500,- aan Support Fons geschonken.

SOCIAL MEDIA

KANAAL	31 DECEMBER 2014	31 DECEMBER 2015	31 DECEMBER 2016
Facebook	3289 fans	4155 fans (+26,3%)	4796 fans (+15,4%)
Twitter	3230 volgers	3634 volgers (+12,5%)	3859 volgers (+6,2%)
Instagram	-	285 volgers	645 volgers (+126,3%)
Youtube	-	53 abonnees	81 abonnees (+52,8%)

PRINT MEDIA

In 2016 behaalde SKVR een mediawaarde van €8.518.929,-. In februari en maart was er veel aandacht voor de nieuwe koers van SKVR met o.a. een artikel in NRC. Ook het samenwerkingsproject Code Groen in het kader van 'Rotterdam viert de stad' kreeg veel aandacht.

5. RAAD VAN TOEZICHT

SKVR werkt met een Raad van Toezicht model conform de Governance Code Cultuur. Dit betekent dat de eindverantwoordelijkheid voor de organisatie bij de directeur-bestuurder ligt. Deze legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht (RvT) over financiën en artistiek operationeel beleid. In aanvulling op de statuten hanteert SKVR een directiereglement waarin taken, bevoegdheden en werkwijze van de directeur-bestuurder zijn vastgelegd.

De RvT ziet erop toe dat SKVR functioneert met inachtneming van de regels van de Governance Code Cultuur. Transparantie, integriteit, goede verhoudingen en een positieve maar ook kritische houding zijn voorwaarden om met elkaar tot de beoogde prestaties en doelen te komen. De leden voeren het werk voor de Raad van Toezicht onbezoldigd uit. Dit is vastgelegd in een RvT profiel, dat eveneens wordt gehanteerd bij het werven van nieuwe leden en of bij de zelfevaluatie.

DE RVT AGENDA 2016

De RvT vergaderde in 2016 zes keer. Volgens de SKVR statuten dient de RvT ten minste vier keer per jaar te vergaderen. In verband met de nieuwe planperiode 2017-2020 was de RvT in 2016 nauwer betrokken bij de besluitvorming dan voorgaande jaren en onderhield de RvT eveneens meer contact met de OR. In het kader van Planning & Control (P&C) keurde de RvT de jaarrekening en het jaarverslag 2015 goed. Daarnaast keurde de RvT het jaarplan en de werkbegroting 2016 goed en werd deze gedurende het jaar

gemonitord. In juni 2016 keurde de RvT een beleidsarm jaarplan 2017 en bijbehorende begroting goed, dat reeds bij de gemeente ingediend moest worden. Naast deze reguliere P&C agenda onderwerpen stonden er meer impactrijke onderwerpen op de agenda, zoals de arbeidsvoorwaarden van SKVR, de verzelfstandiging van het aanbod voor volwassenen en de bijstelling op het in 2016 ingediende SKVR Cultuurplan 2017-2020 na besluitvorming door de gemeenteraad en lobbyactiviteiten in dat verband. Er was geen sprake van tegenstrijdige belangen bij de besluitvorming. Hieronder een korte toelichting op enkele belangrijke dossiers waar de RvT bij betrokken was in 2016.

CAO ARBEIDSVOORWAARDEN

De RvT was begin 2016 nauw betrokken bij een verkenning om al dan niet over te gaan naar de cao KE in samenwerking met verschillende vakbonden. De RvT gaf de directeur-bestuurder het mandaat om in onderhandeling te gaan met de bonden over een overeengekomen scenario gericht op de beheersing van financiële risico's bij het toepassen van de arbeidsvoorwaarden van de gemeente Rotterdam. In juni 2016 bereikten FNV Overheid en SKVR een akkoord over de aanpassing van de arbeidsvoorwaarden.

VERZELFSTANDIGING AANBOD VOLWASSENEN

De RvT leden pleitten ervoor om deze draagkrachtige groep volwassenen op een of andere manier aan zich te blijven binden. In 2016 vonden er enkele bijeenkomsten plaats met een klankbordgroep samengesteld uit cursisten die deelnemen aan volwassenen aanbod van SKVR. Deze bijeenkomsten werden voorbereid door de directeur-bestuurder en een afvaardiging van de RvT en was ook aanwezig bij deze klankbordbijeenkomsten.

DEELNAME AAN STAKEHOLDERSGESPREKKEN

Onder begeleiding van Ruben Maes organiseerde SKVR een reeks ontbijtgesprekken in de stad met verschillende stakeholders, waaronder politici, mensen uit het bedrijfsleven, uit het sociale domein en het culturele veld, zowel lokaal als landelijk. Men ging met elkaar in gesprek over de voorgenomen koers van SKVR en haar bijdrage in de stad. Elk lid van de RvT nam gedurende het jaar deel aan een dergelijk gesprek. Allen ervoeren de gesprekken als zinvol, zagen nieuwe inzichten over positionering en er ontstonden nieuwe relaties.

BIJSTELLING SKVR CULTUURPLAN 2017-2020

In december stemde de RvT definitief in met de bijstelling van het SKVR Cultuurplan. Gedurende het jaar werd het gesprek gevoerd over de risico's en de voorwaarden om de beleidsvoornemens te kunnen realiseren en ook bij welke aspecten sprake is van externe afhankelijkheid.

WIJZIGINGEN IN DE SAMENSTELLING VAN DE RVT

In 2016 vonden enkele wijzigingen plaats in de samenstelling van de RvT. Eind 2015 gaf mw. Germinie Heuvel aan per 1 januari 2016 te willen stoppen als RvT lid. Deze vacature is in april 2016 ingevuld met de komst van dhr. Johan Wakkie na goedkeuring door het college van B&W. In maart 2016 trad mw. Karin Schrederhof af als RvT voorzitter wegens het aflopen van haar zittingstermijn. Mw. Schrederhof is in totaal acht jaar verbonden geweest aan SKVR als voorzitter. Uit hun midden kozen de leden een nieuwe voorzitter, dhr. Jan Geuskens. Deze rol bleef hij combineren met het portefeuillehouderschap Financien. De gemeente is per brief geïnformeerd over deze wijzigingen.

Zomer 2016 ontving de RvT het trieste nieuws dat dhr. Geuskens overleed na een kort ziekbed. Mw. Marieke van der Plas werd aangesteld als voorzitter a.i. en het wervingstraject voor een nieuwe voorzitter en RvT lid met de portefeuille Financien werd ingezet. Hiertoe stelde de RvT een aangescherpt profiel op voor de voorzitter en de portefeuillehouder Financien. De leden wensten meer diversiteit in haar

samenstelling (w.o. in culturele achtergrond, gender, leeftijd en expertisedomein) en de vacatures werden in dergelijke netwerken uitgezet en daarnaast gepubliceerd op de website van SKVR. De raad vormde twee selectiecommissies uit haar samenstelling. De directeur-bestuurder was als toehoorder aanwezig bij de sollicitatiegesprekken. In december 2016 benoemde de RvT op basis van een voordracht door de selectiecommissies een nieuwe voorzitter, mw. Marjolijne Lewis en een nieuw RvT lid Financien, dhr. Frits Lukassen. In december 2016 is het verzoek om deze benoemingen goed te keuren ingediend bij de gemeente om voor te leggen bij het college van B&W.

VISIE OP HET FUNCTIONEREN VAN DE RVT

In 2015 en begin 2016 bood de RvT een stageplek aan mw. Chantal Zeegers in het kader van een Leergang Aankomend Toezichthouders en Commissarissen. Op basis van haar observaties en aan de hand van literatuur presenteerde zij een analyse over de werkwijze van de RvT onderling en in relatie tot de directeur-bestuurder. Op basis hiervan besloot de raad een traject te starten waarbij de RvT een visie formuleert op het functioneren van de RvT, de relatie met de directeur-bestuurder, de zuiverheid en proces van besluitvorming, alsmede de board dynamics en portefeuilleverdeling. Omdat er veel plotselinge wisselingen in de samenstelling van RvT waren in 2016, besloot de raad dit traject op te pakken zodra zij weer op volledige sterkte zou zijn. Dit geldt eveneens voor de (zelf)evaluatie van de RvT.

OVERZICHT NEVENFUNCTIES DIRECTEUR-BESTUURDER EN RVT LEDEN IN 2016

NAAM EN FUNCTIE	NEVENFUNCTIES
Ariëtte Kasbergen Directeur-bestuurder SKVR	- Lid Klankbordgroep Cultuureducatie met Kwaliteit UCK/Gemeente Utrecht
Karin Schrederhof Directeur Woonbron Rotterdam	- Penningmeester van het Waterweg Cultuurfonds - Voorzitter van het afdelingsbestuur PvdA in Delft
Paul van de Beek Officier van Justitie, parket Rotterdam	- Lid Raad van Toezicht Rotterdams Philharmonisch Orkest (2014 – heden) - Voorzitter Festival Rotterdamse Orgeldagen (2010 – heden)
Marieke van der Plas Manager Zorg, Welzijn en Sport CAOP, Den Haag	- Bestuurslid Specialisterren Foundation in Utrecht
Jan Geuskens Volta 43 Proces- en Projectmanagement	- Voorzitter Stichting Openbare Golfbaan Kralingen - Lid Comité Alumni Rotterdamse Stadsvernieuwing
Wieneke Verweij Zelfstandig projectleider, adviseur en procesbegeleider in het sociale domein	- Partner Lokaal Actief : samenwerkingsverband zelfstandigen sociaal domein
Mustapha Akchich Gebiedscommissielid Delfshaven	<i>Geen</i>
Johan Wakkie Buro driehoek Sport, Cultuur en	- Bestuurslid Taskforce sport en bewegen in de buurt - Bestuurslid Europees jaar van het vrijwilligerswerk - Secretaris stichting Nationaal Huis van de Sport

Maatschappij	
--------------	--

Dit overzicht is eveneens op de website van SKVR gepubliceerd.

ACCOUNTANT

Conform de Governance Code Cultuur hebben de leden een vast evaluatiemoment opgenomen in de vergadercyclus. Formeel her-beoordeelt de RvT de accountant elke vier jaar. In december 2016 stemden de leden in met een voorstel om de selectieprocedure van een nieuwe accountant medio 2017 op te pakken, zodra de RvT weer op sterkte is en de nieuwe planperiode lopend is.

SAMENSTELLING RVT EN PROFIELMATRIX PER 31 DECEMBER 2016

NAAM	Marjolijne Lewis * (voorzitter RvT)	Paul van de Beek (lid op voordracht OR)	Marieke van der Plas (lid op voordracht OR)	Wieneke Verweij (lid)	Mustapha Akchich (lid)	Johan Wakkie (lid)	Frits Lukassen * (lid)
GEBOREN	1966	1954	1977	1975	1986	1953	1967
M/V	V	M	V	V	M	M	M
TERMIJN	1 ^e Benoembaar 31-12-24	2 ^e Aftreden 01-01-18	1 ^e Benoembaar 01-01-17	1 ^e Benoembaar 05-10-18	1 ^e Benoembaar 05-10-18	1 ^e Benoembaar 12-04-20	1 ^e Benoembaar 31-12-24
COMPETENTIES/PROFIELKENMERKEN							
Rotterdams netwerk	x	x		x	x	x	
Politiek bestuurlijk	x				x	x	
Juridisch		x			x		
HR & Management	x		x				
Financieel							x
Maatschappij /samenleving	x			x		x	
Fondsenwervi			x				

ng / PR							
Sport & Cultuur				x		x	x

* Benoeming onder voorbehoud van de goedkeuring door het college van B&W zoals aangevraagd in december 2016 bij de gemeente Rotterdam.

6. ONDERNEMINGSRAAD

In 2016 vergaderde de OR en de bestuurder formeel vijf keer. Hiernaast vond op regelmatige basis informeel overleg plaats met de bestuurder. In het afgelopen jaar nam de realisatie van de nieuwe koers, zoals ingediend bij de gemeente, een belangrijk deel van de agenda in. De OR is meegenomen in de scenario vorming rondom de bijstelling van het meerjarenplan, en relevante dossiers daarbinnen zoals de aanpassing van de arbeidsvoorwaarden, de toepassing van de wet DBA, de verzelfstandiging van het kunsteducatie aanbod voor volwassenen en de voorgenomen verhuizing uit Las Palmas. Hiertoe sprak de OR ook een drietal keer met een afvaardiging van de RvT. De OR voelt in het kader van de nieuwe voorgenomen koers een grote verantwoordelijkheid naar het personeel. Belangrijke dossiers maken dat de OR een wens uitte in een juiste positionering daarin en ondersteuning daarbij. Daarnaast behelsde de agenda de stand van zaken van het curriculum en werkwijze bij SKVR Muziek (richting de nieuwe koers) en de borging van het all-in-one registratiesysteem NAV. Hieronder een opsomming van de instemmings- en adviesaanvragen.

INSTEMMINGSAANVRAGEN

- Aanpassing beleid verzuimmanagement i.v.m. wijziging nieuwe wetgeving Autoriteit Personeelsgegevens: instemming zonder bezwaren.
- De implementatie van een nieuw HR- en salarissysteem per 1 januari 2017: instemming zonder bezwaren. Aanvullend advies van de OR om medewerkers voldoende uren te geven voor de begeleiding van de implementatie.
- Plan van aanpak arbeidsomstandigheden 2016-2017: instemming zonder bezwaren.
- SKVR vakantierooster 2016-2017: de OR maakte bezwaar tegen de verplicht aangemerkte verlofdagen in de eerste week van de kerstvakantie. Dit voorgenomen besluit met het oog op sluiting van de centrale SKVR locatie geënt op efficiency. De bestuurder besloot hiervan af te zien en de centrale locatie in de eerste week van de kerstvakantie open te laten voor personeel.

ADVIESAANVRAGEN

- Opzeggen huur Las Palmas, SKVR Fotografie & Media: de OR onthield zich van advies omdat de leden achtten dat het besluit zich in een dermate vergevorderde fase bevond dat er geen sprake meer was van een 'voorgenomen besluit'.
- Bijstelling SKVR Cultuurplan 2017-2020: de OR geeft aan zich te kunnen vinden in het gedachtengoed van het nieuwe cultuurplan en adviseert positief in te zetten naar die nieuwe koers. Daarnaast geeft de OR aan zich zorgen te maken over de veranderkracht van de

organisatie. Medewerkers dienen toegerust te zijn om de koersverandering te kunnen doorvoeren. De OR verzoekt om een strategisch personeelsplan en een scholingsplan.

SAMENSTELLING OR IN 2016

1. Carin Mulder, voorzitter (coördinator Front- en Backoffice)
2. Leo Timmer, vicevoorzitter (medewerker Facilitaire Zaken)
3. Alida Busi, secretaris (medewerker Backoffice)
4. Sarah van Opstal (docent Dans, programmeur jongerenaanbod)
5. Jan van Veen (teammanager ICT)
6. Han Slinger (docent en coördinator Muziek)

Afgetreden half 2016: Indira Mendonça (medewerker Backoffice).

Eind 2016 is de OR gestart met de werving van nieuwe leden i.v.m. de nieuwe OR zittingstermijn.

7. PRESTATIECIJFERS

PRESTATIES	JV16	BEGR16	PROGN16			
Aantal deelnemers	97.367	93.765	97.057			
Aantal contacturen	81.905	89.730	83.560			
BINNENSCHOOLS	Primair Onderwijs			Voortgezet Onderwijs		
	JV16	BEGR16	PROGN16	JV16	BEGR16	PROGN16
deelnemers	53.427	55.543	53.789	25.968	19.469	25.606
contacturen	25.578	24.421	26.530	3.308	3.872	3.074
BUITENSCHOOLS	Jonger dan 25 jaar			25 jaar en ouder		
	JV16	BEGR16	PROGN16	JV16	BEGR16	PROGN16
deelnemers	11.339	12.633	11.983	6.633	6.120	5.679
contacturen	37.863	43.417	38.887	15.156	18.020	15.069
BINNENSCHOOLS	PO VO			PO VO		
	JV16 tov BEGR16			JV16 tov PROGN16		
deelnemers	96%			99%		
contacturen	105%			96%		
BUITENSCHOOLS	<25 jaar >=25 jaar			<25 jaar >=25 jaar		
	JV16 tov BEGR16			JV16 tov PROGN16		
deelnemers	90%			95%		
contacturen	87%			97%		

TOELICHTING OP PRESTATIECIJFERS SKVR IN 2016

Het aantal deelnemers in de begroting 2016 luidt 93.765. In de prognose die SKVR in december heeft afgegeven over de prestatiegegevens 2016 kwam het totaal aantal deelnemers op 97.057. Uiteindelijk is dat 310 deelnemers hoger geworden: 97.367.

De belangstelling voor het vrijetijdsaanbod is nagenoeg conform prognose. De deelnemers aan evenementen en slotpresentaties is ten opzichte van de begroting verdubbeld. Dit speelt met name bij Beeldende Kunst.

De leerlingaantallen in het onderwijs komen in 2016 hoger uit dan gepland. Deze toename was in het de prognose van december al gesignaleerd. Niet alleen Voortgezet Onderwijs maar ook MBO laten meer vraag naar het SKVR aanbod zien. De teruglopende belangstelling voor Cultuurtraject in het PO dempt de groei van het onderwijs enigszins.

De contacturen geven nagenoeg hetzelfde beeld als de prognose, respectievelijk 81.905 en 83.560 docentcontacturen. Ten opzichte van de begroting loopt het aantal bij buitenschools uit de pas. De toename van onderwijsactiviteiten in wijken zoals Buurtsportcoach en Wijkmuziekscholen met grotere groepen vereist minder inzet van docenten.

8. KENGETALLEN

8.1 PERSONELE KENGETALLEN

P&O - Kengetallen				
Peildatum 31 december		Verslag 2016	Verslag 2015	Verslag 2014
FTE in dienst SKVR		83,28	88,56	91,9
FTE inhuur WGI		31,39	27,46	24,7
FTE ID banen			0	0
FTE WIW + WSW		1	1	1
FTE Payroll		0,86	1,71	4,27
FTE ZZP		72,95	67,87	61,8
Totaal FTE		189,5	186,6	183,7
aantal medewerkers SKVR		137	145	148
aantal medewerkers WGI		38	35	32
aantal ID banen			0	0
aantal medewerkers WIW + WSW		1	1	1
aantal medewerker payroll		8	15	28
aantal ZZP'ers		491	484	446
Totaal headcount		675	680	655

Gemiddelde salarissom (in dienst SKVR)		55414	52348	52474
* bruto salaris + VT + (R)EJU				
SKVR + WGI + WSW				
Aantal vrouwen		103	103	100
Aantal mannen		73	78	81
Aantal voltijders	vrouw	20	17	17
	man	20	21	22
Aantal deeltijders	vrouw	83	86	83
	man	53	57	59
Leeftijd personeel SKVR	15-24 jaar	0	0	0
	25-34 jaar	1	2	2
	35-44 jaar	25	30	30
	45-54 jaar	51	55	57
	55-65 jaar	61	58	59
Leeftijd personeel WGI	15-24 jaar	1	0	1
	25-34 jaar	16	15	15
	35-44 jaar	11	12	8
	45-54 jaar	8	5	6
	55-65 jaar	2	3	2
Gemiddelde leeftijd SKVR		52		
Gemiddelde leeftijd WGI		37		
Totaal gemiddelde leeftijd		48		
Percentage opleidingskosten		1	1	0,9
van totale personeelslasten				
Ziekteverzuim	vrouw	4,9	4,8	4,8
	man	3,5	2,9	2,9
	kort	0,98		0,77
	middellang	0,73		0,96
	lang	3		2,17
	totaal	4,7	3,9	3,9
Gemiddelde diensttijd in jaren				
SKVR		20,8	21,3	21,4
WGI		2,5	2,9	2,5

Totaal		17		
Overige medewerkers				
Vrijwilligers		54	53	44
Stagiaires totaal in jaar		21	25	32
Startersbeurs totaal in jaar		2	7	10

8.2 HUISVESTINGSKENGETALLEN

LOCATIE	EIGENDOM/HUUR	M2 PER 31/12-2015	M2 PER 31/12 2016
Rotterdam Building	Huur	2.100	2.100
Hennekijnstraat	Eigendom	3.561	3.561
Dalweg	Eigendom	1.030	1.030
Ringdijk	Eigendom	591	591
Las Palmas	Huur	1.400	1.400
WMDC	Eigendom	2.117	2.117
Romeynshof	Huur	260	260

9. JAARREKENING 2016

TOELICHTING ALGEMEEN OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2016

Over 2016 heeft de SKVR een exploitatie deficit van € 227.000 gerealiseerd tegen een begroot surplus van € 140.000. Van het tekort van € 227.000 is € 137.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve (waarvan € 90.000 aan flankerend beleid als gevolg van afvloeiingsmaatregelen en € 47.000 aan de bestemmingreserve automatisering als gevolg van afschrijvingslasten op de implementatie en licenties van Abecon).

De inkomsten komen € 350.000 hoger uit dan begroot en de lasten € 718.000 hoger dan de begroting. Hieronder volg een korte toelichting op de grootste afwijkingen.

- Subsidie Gemeente Rotterdam is conform de beschikking van € 7.471.000. In de begroting is hieraan toegevoegd de vrijval van de voorziening KCR ad € 206.000. Daarnaast is een bijdrage van € 71.000 opgenomen voor de frictiekostenregeling die de gemeente is overeengekomen met SKVR en die per eind 2016 afloopt.
- Activiteiten in de Muziekschool Capelle zijn met ingang van 2016 verantwoord onder de posten inkomsten uit projecten en kosten subsidie projecten, omdat de Gemeente Capelle a/d IJssel voor deze activiteit structurele subsidie ter beschikking stelt. In voorgaande jaren nog onder reguliere activiteiten.
- Ontwikkelingen in de salariskosten: frictiekosten, salarisverhoging van 3% terwijl in begroting is uitgegaan van lager percentage, eenmalige uitkering ter compensatie van het vervallen van Rotterdamse eindejaarsuitkering, begrotingsoverschrijdingen op inhuurlasten personeel, uitbetaling overwerk, kosten van vervanging van meer langdurig ziektegevallen dan in voorgaande jaren.

BALANS SKVR PER 31 DECEMBER 2016 NA VERDELING RESULTAAT

ACTIVA	31-12-2016	31-12-2015	PASSIVA	31-12-2016	31-12-2015
Materiële vaste activa			Eigen vermogen		
Gebouwen	1.366.559	1.573.382	Stichtingskapitaal	91	91
Inventaris	64.250	28.432	Algemene reserve	223.893	314.412
Automatisering	172.599	244.087	Bestemmingsreserve	122.431	259.637
Lesapparatuur	2.511	4.757	Totaal	346.415	574.140
Muziekinstrumenten	104.308	118.628			
Totaal	1.710.227	1.969.286	Voorzieningen		
			Jubileumuitkeringen	56.720	71.648
Vlottende activa			Kenniscentrum	0	206.199
Debiteuren	595.105	921.783	Frictiekosten	36.266	62.284
Overige vorderingen	1.134.386	963.728	Totaal	92.986	340.131
Totaal	1.729.491	1.885.511	Langlopende schulden		
			Langlopende leningen	1.010.776	1.218.989
Liquide middelen			Totaal	1.010.776	1.218.989
Kassen en banken	394.080	954.016	Kortlopende schulden		
Totaal	394.080	954.016	Crediteuren	434.558	674.690
			Overige schulden	1.949.063	2.000.863
TOTAAL	3.833.798	4.808.813	Totaal	2.383.621	2.675.553
			TOTAAL	3.833.798	4.808.813

RATIO'S**Solvabiliteitsratio**

verplichtingen op lange termijn (eigen vermogen / totaal vermogen)

31-12-2016
9,0%31-12-2015
11,9%**Current ratio**

verplichtingen op korte termijn (vlottende activa / kortlopende schulden)

0,9

1,1

STAAT VAN BATEN EN LASTEN SKVR 2016

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Vershil 2016	Werkelijk 2015
BATEN				
Opbrengsten				
Cursusgelden jaar	1.394.506	1.439.414	-44.908	1.562.661
Cursusgelden kort	785.232	752.912	32.320	708.345
Onderwijs	469.796	450.076	19.720	468.849
Overige opbrengsten	393.923	333.200	60.723	282.199
Totaal	3.043.457	2.975.602	67.855	3.022.054
Bijdragen				
Subsidie Gem. Rotterdam	7.748.541	7.677.199	71.342	7.774.648
Inkomsten uit projecten	3.031.017	2.820.008	211.009	2.731.622
Totaal	10.779.558	10.497.207	282.351	10.506.270
TOTAAL BATEN	13.823.015	13.472.809	350.206	13.528.324
LASTEN				
Activiteitslasten				
Directe productiekosten (-innov-ontw)	255.575	259.676	-4.101	268.247
Kosten subsidieprojecten	3.193.946	2.809.569	384.377	2.550.723
Totaal	3.449.521	3.069.245	380.276	2.818.970
Personeelskosten				
Salariskosten	6.497.190	6.094.181	403.009	6.438.003
Inhuur personeel (+innov+ontwikk)	1.506.351	1.389.540	116.811	1.608.844
Overige personeelskosten	125.879	159.039	-33.160	-62.724
Totaal	8.129.420	7.642.760	486.660	7.984.123
Bedrijfskosten				
Afschrijvingen	423.468	386.000	37.468	470.888
Huisvesting	1.141.535	1.308.804	-167.269	1.176.861
Overige bedrijfskosten	860.605	877.000	-16.395	861.658
Totaal	2.425.608	2.571.804	-146.196	2.509.407
TOTAAL LASTEN	14.004.549	13.283.809	720.740	13.312.500
OPERATIONEEL RESULTAAT	-181.534	189.000	-370.534	215.824
Rentelasten	46.191	49.000	-2.809	53.958
EXPLOITATIERESULTAAT	-227.725	140.000	-367.725	161.866

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Vershil 2016	Werkelijk 2015
Resultaat bestemming				
Mutatie Algemene reserve	-90.519	0	-90.519	223.417
Mutatie Bestemmingsreserve	-137.206	0	-137.206	-61.551
Totaal	-227.725	0	-227.725	161.866

Rotterdam, 20 maart 2017

A. Kasbergen
Directeur bestuurder SKVR

M. van der Plas
Voorzitter Raad van Toezicht SKVR a.i.

G. van de Beek
Lid Raad van Toezicht SKVR

W. Verweij
Lid Raad van Toezicht SKVR

M. Akchich
Lid Raad van Toezicht SKVR

J. Wakkie
Lid Raad van Toezicht SKVR

KASSTROOMOVERZICHT

Kasstroom (x € 1.000)	2016	2015
Resultaat operationele bedrijfsvoering	-228	162
Afschrijvingen	423	471
Directe vermogensaanpassing	0	0
Mutaties voorzieningen	-247	-289
	176	182
Veranderingen in werkkapitaal		
Mutatie vorderingen	156	-139
Mutatie kortlopende schulden	-292	373
	-136	234
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-188	578
Investerings in materiele vaste activa	-164	-115
Desinvesteringen in materiele vaste activa	0	0
Cumulatieve afschrijving desinvesteringen	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-164	-115
Aflossing leningen	-208	-208
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-208	-208
Mutatie liquide middelen	-560	255
Beginstand liquide middelen	954	699
Eindstand liquide middelen	394	954
Mutatie liquide middelen	-560	255

GRONDSLAGEN ALGEMEEN**Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening**

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW (met uitzondering van afdeling 1, 11 en 12), de Subsidieverordening Rotterdam 2014 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, waaronder Richtlijn 640, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zijn, tenzij anders vermeld, gebaseerd op historische kosten. Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2015 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijking met 2016 mogelijk te maken.

GRONDSLAGEN BALANS

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschaffingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met lineaire afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Ontvangen subsidies worden direct in mindering gebracht op de aanschafprijs. Op grond wordt niet afgeschreven. In het jaar van ingebruikname wordt pro rata naar ingebruikname afgeschreven.

De economische levensduur in jaren is als volgt:

Gebouwen exclusief 10% grond	40
Verbouwingen	10
Inventaris – meubilair	10
Inventaris – overig	5
Hardware en software	3
Lesmiddelen	5
Muziekinstrumenten	8

Vlottende activa

De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Met een eventuele mate voor oninbaarheid is rekening gehouden.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserve en de bestemmingsreserve gepresenteerd.

Bestemmingreserve

Dit betreft reserves die zijn afgezonderd ten behoeve van de dekking van uitgaven voor een specifiek doel.

Voorzieningen

De voorzieningen voor personeelsverplichtingen worden opgenomen tegen contante waarde.

Pensioenen

De stichting heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling, waarbij de toegezegde pensioenuitkeringen gebaseerd zijn op het middelloon. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het ABP en wordt - conform de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Langlopende schulden

De leningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en hebben een vervaldatum die verder ligt dan één jaar.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar en zijn gewaardeerd tegen de reële waarde.

GRONDSLAGEN STAAT VAN BATEN EN LASTEN EN RESULTAATBEPALING

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De gemeentelijke subsidie Rotterdam wordt onder de baten verantwoord.

De financiële baten en lasten betreffen ontvangen (te ontvangen) en betaalde (te betalen) rente. Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld in overeenstemming met de indirecte methode.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016**MATERIELE VASTE ACTIVA**

	Totaal	Gebouwen	Inventaris	Automatisering	Les apparatuur	Muziek instrumenten
Stand per 1 januari 2016						
- aanschafwaarde	6.854.324	5.284.272	392.909	806.385	62.599	308.159
- cumulatieve afschrijvingen	4.885.038	3.710.890	364.477	562.298	57.842	189.531
Boekwaarde per 1 januari 2016	<u>1.969.286</u>	<u>1.573.382</u>	<u>28.432</u>	<u>244.087</u>	<u>4.757</u>	<u>118.628</u>
Mutaties in het boekjaar						
- investeringen	164.409	49.115	54.212	44.497	0	16.585
- afschrijvingen	423.468	255.938	18.394	115.985	2.246	30.905
- desinvesteringen	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>-259.059</u>	<u>-206.823</u>	<u>35.818</u>	<u>-71.488</u>	<u>-2.246</u>	<u>-14.320</u>
Stand per 31 december 2016						
- aanschafwaarde	7.018.733	5.333.387	447.121	850.882	62.599	324.744
- cumulatieve afschrijvingen	5.308.506	3.966.828	382.871	678.283	60.088	220.436
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>1.710.227</u>	<u>1.366.559</u>	<u>64.250</u>	<u>172.599</u>	<u>2.511</u>	<u>104.308</u>

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2016	31-12-2015
Debiteuren		
Debiteuren	633.273	973.537
Voorziening voor oninbaarheid	-38.168	-51.754
Totaal	595.105	921.783

	31-12-2016	31-12-2015
Overige vorderingen		
Nog te ontvangen projectsubsidies	525.721	284.415
Vooruitbetaalde kosten	97.763	102.150
Afrekening Verre Bergen Q4	160.497	145.944
Overige vorderingen	350.405	431.219
Totaal	1.134.386	963.728

LIQUIDE MIDDELEN

	31-12-2016	31-12-2015
Kassen en banken		
Kassen / kruisposten	4.889	4.946
ABN AMRO	69.453	74.804
ING	319.738	874.266
Totaal	394.080	954.016

LIQUIDE MIDDELEN

Bij de ING heeft de SKVR een rekening-courantfaciliteit van € 500.000. Voor deze rekening-courant is als zekerheid afgegeven de verpandingen van de bedrijfsuitrusting en boekvorderingen.

EIGEN VERMOGEN

	Stichtings- kapitaal	Algemene reserve	Bestemmings- reserve	Totaal
Stand per 1 januari	91	314.412	259.637	574.140
Onttrekkingen	0	0	0	0
Bestemming resultaat	0	-90.519	-137.206	-227.725
Stand per 31 december	91	223.893	122.431	346.415

	31-12-2016	31-12-2015
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	314.412	90.995
Onttrekkingen	0	0
Bestemming resultaat	-90.519	223.417
Totaal	223.893	314.412

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Bestemmingsreserve		
Stand per 1 januari	259.637	321.188
Onttrekkingen	0	0
Bestemming resultaat	<u>-137.206</u>	<u>-61.551</u>
Totaal	<u>122.431</u>	<u>259.637</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Specificatie bestemmingsreserve		
Flankerend beleid	35.092	125.617
Automatisering	<u>87.339</u>	<u>134.020</u>
Totaal	<u>122.431</u>	<u>259.637</u>

Algemene reserve

Per 31 december 2016 is het resultaat over 2016 van € 227.725 als volgt bestemd:

- een bedrag van € 90.519 onttrokken aan algemene reserve
- een bedrag van € 137.206 onttrokken aan bestemmingsreserve

Bestemmingsreserve

Per 31 december 2016 is een tweetal posten voor totaal € 137.206 ten laste van de bestemmingsreserve gebracht:

- Afvloeiingsregeling van zeven medewerkers ad € 90.525
- Afschrijvingslasten implementatie Abecon pakket ad € 46.681

Flankerend beleid

De bestemmingsreserve flankerend is bestemd voor wachtgeldverplichtingen en afvloeiingsregelingen.

VOORZIENINGEN

	31-12-2016	31-12-2015
Jubileumuitkeringen		
Stand per 1 januari	71.648	73.865
Bedrijfslast lopend jaar	-7.778	10.252
Uitgekeerde jubileumuitkeringen	-7.150	-12.469
Totaal	56.720	71.648

	31-12-2016	31-12-2015
Kenniscentrum		
Stand per 1 januari	206.199	398.294
Bedrijfslast lopend jaar	0	0
Onttrekkingen	-206.199	-192.095
Totaal	0	206.199

	31-12-2016	31-12-2015
Frictiekosten		
Stand per 1 januari	62.284	157.507
Bedrijfslast lopend jaar	0	0
Onttrekkingen	-26.018	-95.223
Totaal	36.266	62.284

Jubileumuitkeringen

Werknemer hebben recht op een uitkering van:

- 0,5 maandsalaris indien zij 25 jaar in dienst zijn
- 1 maandsalaris indien zij 40 jaar in dienst zijn
- 1 maandsalaris indien zij 50 jaar in dienst zijn

Deze voorziening wordt bepaald door de contante waarde te berekenen van het opgebouwd recht rekening houdend met de gemiddelde diensttijd, CAO verhogingen en blijfkans.

Kenniscentrum

Voorafgaand aan de verzelfstandiging van het Kenniscentrum per 1 juli 2014 hebben er medio 2013 onderhandelingen plaatsgevonden tussen SKVR en KCR onder andere over de hoogte van het budget dat overgeheveld gaat worden van SKVR naar KCR. Deze onderhandelingen hebben ertoe geleid dat SKVR voor de resterende jaren van de huidige cultuurplanperiode extra bedragen afsplitst van SKVR.

Per 31 december 2013 is daarvoor een voorziening opgenomen van € 525.325 als volgt gespecificeerd:

- 2014 € 127.031
- 2015 € 192.095
- 2016 € 206.199

In 2016 heeft SKVR € 206.199 vrij laten vallen waardoor de stand van de voorziening nu nihil is.

Frictiekosten

Per 31 december 2016 is er van de voorziening frictiekosten € 26.018 vrijgevallen. Dit betreft een tweetal wachtgeldverplichtingen waarvan de uitkering doorloopt tot na de huidige cultuurplanperiode plus vaststellingsovereenkomsten die in 2016 zijn uitbetaald. Het eindsaldo van € 30.266 valt gedeeltelijk vrij in

2017 en een deel in 2018.

Bij de vaststelling van de voorziening frictiekosten is rekening gehouden met de maximale tegemoetkoming van 50% van de te maken frictiekosten die de Gemeente nog zal doen in 2016. Voor 2017 kan SKVR niet meer rekenen op een tegemoetkoming.

LANGLOPENDE SCHULDEN

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Langlopende leningen		
Stand per 31 december	1.218.989	1.426.989
Waarvan kortlopend deel	-208.213	-208.000
Totaal	<u>1.010.776</u>	<u>1.218.989</u>

De samenstelling van de langlopende leningen zijn per 31 december 2016:

Krediet-gever	Einde looptijd	Rente percentage	Renteherziening	Aflossing per jaar	Rest schuld
BNG (i)	2022	2,42%	2022	43.865	219.328
BNG (ii)	2027	4,70%	2017	39.328	393.276
BNG (iii)	2020	3,02%	volledige looptijd vast	125.020	398.172
					<u>1.010.776</u>

Voor de nakoming van de leningen heeft de Gemeente Rotterdam zich garant gesteld bij de BNG.

Op lening aflopend in 2027 (ii) is een recht van 1e hypotheek ten bedrage van € 1.180.000 op het pand Hennekijnstraat 6 te Rotterdam door de Gemeente Rotterdam bedongen.

Op de lening die afloopt in 2020 (iii) heeft de Gemeente Rotterdam een onherroepelijke en onvoorwaardelijke borgstelling afgegeven ten bedrage van € 1.200.000.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Crediteuren		
Crediteuren	434.558	674.690
Totaal	<u>434.558</u>	<u>674.690</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
Overige schulden		
Rente en aflossing langlopende leningen	231.289	230.573
Af te dragen omzetbelasting	38.349	19.478
Af te dragen loonheffing	316.953	327.552
Af te dragen sociale fondsen	42.942	48.080
Personeel	315.498	321.029
Terug te betalen subsidie Gem Rdam	0	64.692
Vooruit gefactureerde opbrengsten	580.687	547.555

Overlopende passiva projecten	34.286	77.773
Overige overlopende passiva	389.059	364.131
Totaal	1.949.063	2.000.863

	31-12-2016	31-12-2015
Overlopende passiva projecten		
Netto ontvangen subsidies	209.208	264.410
Opbrengst derden	191.979	176.115
Totaal ontvangsten	401.187	440.525
Uren	152.445	146.910
Overige projectkosten	214.456	215.842
Totaal kosten	366.901	362.752
Totaal	34.286	77.773

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Huurverplichting

Voor een aantal leslocaties heeft de SKVR doorlopende huurcontracten afgesloten. Het gaat om Castagnet, Larenkamp en Romeijnshof. Contracten kunnen jaarlijks opgezegd worden met een opzegtermijn van enkele maanden.

Half december 2010 is de SKVR het pand aan de Aert van Nesstraat ingetrokken. De ingangsdatum van de huurovereenkomst is 15 juli 2010. Contract is afgesloten voor 10 jaar en 1,5 maanden en loopt af per 31 augustus 2021. Jaarlijkse huur bedraagt € 285.000.

Las Palmas wordt in onderhuur gehuurd van Stichting Las Palmas Cultuur die het op haar beurt huurt van OBR. Er is een tienjarig huurperiode afgesproken die afloopt in 2017. Per 1 april 2017 heeft SKVR de huurovereenkomst opgezegd. Dit in verband met de koers die SKVR gaat inzetten in de nieuwe cultuurplanperiode.

Leaseverplichting

De SKVR heeft medio 2015 een leasecontract afsloten met Special Lease voor een bedrijfswagen Opel Movano met kenteken VP-402-F. Dit contract heeft een looptijd van 60 maanden en loopt af in juni 2020. Jaarlijkse leasekosten zijn € 11.000.

Met Grenke Finance is de SKVR een leasecontract aangegaan voor koffieapparatuur. Ingangsdatum is 16 december 2010 met een looptijd van 60 maanden. Jaarlijkse leasekosten komen op € 8.000.

RISICOPARAGRAAF

De continuïteit van SKVR staat onder druk als gevolg van:

Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)

Deze regelt de afschaffing van de VAR-verklaring met als doel groei van het aantal ZZP'ers en schijn-zelfstandigheid inperken ter behoud van de sociale zekerheid en de opdrachtgever medeverantwoordelijk maken.

Deze wet heeft veel onrust en onduidelijkheid geschapen. Zodanig veel dat Staatssecretaris Wiebes uiteindelijk heeft ingegrepen en heeft gezegd dat de belastingdienst tot 1 januari 2018 geen boetes zullen opleggen aan werkgevers. Dit geeft werkgevers meer tijd om hun zaken te regelen.

SKVR moet ten gevolge van deze wet de inhuurovereenkomsten omvormen naar vaste dienstverbanden voor werkzaamheden die buiten de modelovereenkomsten vallen die door de belastingdienst zijn goedgekeurd. Deze wet is daarmee vooral van toepassing op docenten die nu in de langlopende leerlijnen IKEI en KunstID werken. SKVR heeft rekening houden met hogere loonkosten in de begroting vanaf 2018.

Projecten

Dit is iets wat al langer speelt: de inzet van vaste mensen op projecten. Ook in de nieuwe cultuurplanperiode is een aanzienlijk aantal uren van vaste mensen toegerekend aan projecten (IKEI, KunstID, Buurtsportcoaches). Mocht de financier besluiten om in de toekomst de bijdrage stop te zetten dan blijven de vaste mensen wel op de SKVR loonlijst staan. Voor het grootste deel van de projectwerkzaamheden geldt dat de medewerkers lesgeven in onderwijsprogramma's. Als er geen subsidie meer beschikbaar is, vervalt dit aanbod.

Liquiditeit

Per 31 december 2016 staat de current ratio 0,9. Dit is een kengetal dat aangeeft in hoeverre SKVR in staat is aan haar verplichtingen op korte termijn te voldoen. Een daling ten opzichte van het jaar ervoor van 0,2. Weliswaar bestaan de kortlopende verplichtingen in hoofdzaak uit vooruit gefactureerde opbrengsten maar de ratio moet minimaal 1,0 zijn.

De huidige doelgroep volwassenen is betalend publiek. Zij zorgen voor de cursusinkomsten. De nieuwe koers richt zich op mensen die minder middelen tot hun beschikking hebben. Met het overdragen aan derden van het reguliere aanbod in de vrije tijd en het gefaseerd opbouwen van activiteiten van de nieuwe doelgroep is het noodzakelijk een gezonde liquiditeitspositie te hebben en daarom zal SKVR een strakke liquiditeitsplanning hanteren.

Eigen vermogen

Per 31 december 2016 is de solvabiliteitsratio 9,0%. Deze ratio geeft aan in hoeverre de organisatie aan haar verplichtingen op lange termijn kan voldoen. Per eind 2015 was de ratio nog 11,9%. Om financieel gezond te zijn is een ratio tussen de 25% en 35% acceptabel. Om de positie van het eigen vermogen te verbeteren zal SKVR werkbegroting 2017 aanpassen en efficiency maatregelen doorvoeren.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2016

OPBRENGSTEN

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Vershil 2016	Werkelijk 2015
Cursusgelden jaar				
Dans	245.931	246.359	-428	271.235
Muziek	1.138.807	1.193.055	-54.248	1.291.426
Theater	9.768	0	9.768	0
Totaal	1.394.506	1.439.414	-44.908	1.562.661

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Vershil 2016	Werkelijk 2015
Cursusgelden kort				
Fotografie & Media	152.778	118.228	34.550	111.275
Dans	59.892	83.936	-24.044	67.851
Muziek	107.484	132.000	-24.516	104.636
Theater	80.451	79.921	530	78.440
Beeldende Kunst	310.836	307.544	3.292	266.974
Schrijven	24.553	31.283	-6.730	33.427
Mode & Design	49.238	0	49.238	45.742
Totaal	785.232	752.912	32.320	708.345

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Vershil 2016	Werkelijk 2015
Onderwijs				
Lessen & workshops PO	19.737	62.841	-43.104	59.257
Lessen & workshops VO	187.544	137.745	49.799	170.817
Lessen & workshops MBO	54.347	48.474	5.873	38.020
Cultuurtraject PO	174.367	167.468	6.899	173.798
Cultuurtraject VO	32.451	30.024	2.427	22.603
Overig	1.350	3.524	-2.174	4.354
Totaal	469.796	450.076	19.720	468.849

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Vershil 2016	Werkelijk 2015
Overige opbrengsten				
Verhuur muziekinstrumenten	26.183	40.000	-13.817	55.442
Verhuur locaties + apparatuur	183.713	143.500	40.213	84.872
Verkoop materialen	11.872	20.000	-8.128	11.910
Workshops geen onderwijs	96.990	60.000	36.990	18.431
Detachering KCR	21.167	21.000	167	21.000
Overige opbrengsten	53.998	48.700	5.298	90.544
Totaal	393.923	333.200	60.723	282.199

BIJDRAGEN

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Verschil 2016	Werkelijk 2015
Subsidie Gemeente Rotterdam				
Subsidie Gemeente Rdam	7.471.000	7.471.000	0	7.471.000
Vrijval voorziening KCR	206.199	206.199	0	192.095
Subs. Gem Rdam frictiekosten	71.342	0	71.342	111.553
Totaal	7.748.541	7.677.199	71.342	7.774.648

Subsidie Gemeente Rotterdam

Subsidie Gemeente Rotterdam is conform de afgegeven beschikking ad € 7.471.000.

Over de jaren 2013 en 2014 heeft SKVR jaarlijks een verantwoording subsidietoekenning frictiekosten ingediend bij de Gemeente Rotterdam. De verantwoording over 2016 vindt plaats gecombineerd met 2015. Het bedrag hierboven van € 71.342 neemt SKVR op in de verantwoording over 2016.

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Verschil 2016	Werkelijk 2015
Inkomsten uit projecten				
Fotografie & Media	63.396	44.133	19.263	79.723
Dans	146.326	87.600	58.726	128.811
Muziek	1.710.302	1.460.000	250.302	1.561.266
Theater	79.574	78.241	1.333	72.303
Beeldende kunst	17.935	0	17.935	40.690
Schrijven	115.285	23.750	91.535	85.167
Onderwijs	743.717	610.000	133.717	585.119
Wijken	128.902	516.284	-387.382	135.603
Overig	25.580	0	25.580	42.940
Totaal	3.031.017	2.820.008	211.009	2.731.622

De Verre Bergen projecten zijn begroot bij wijken maar realisatie is vastgelegd bij de disciplines. Zie bijlage in de jaarrekening voor specificaties per project per discipline / programma en een toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

ACTIVITEITSLASTEN

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Verschil 2016	Werkelijk 2015
Productiekosten				
Lesmiddelen	87.169	41.468	45.701	70.752
Onderhoud instrumenten	38.130	53.200	-15.070	37.146
Materiaalkosten	45.551	63.775	-18.224	40.090
Zaalhuur	17.659	13.500	4.159	22.289
Uitkoopsommen	1.243	5.688	-4.445	14.939
Modellengeld	11.026	12.650	-1.624	11.376
Overige productiekosten	54.797	69.395	-14.598	71.655
Totaal	255.575	259.676	-4.101	268.247

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Verschil 2016	Werkelijk 2015
Kosten subsidieprojecten				
Fotografie & Media	61.139	45.780	15.359	0
Dans	233.930	169.140	64.790	174.562
Muziek	1.672.535	1.200.000	472.535	1.207.501
Theater	78.073	78.241	-168	47.890
Beeldende kunst	17.935	0	17.935	0
Schrijven	115.285	19.000	96.285	15.817
Onderwijs	860.567	781.124	79.443	693.019
Wijken	128.902	516.284	-387.382	411.934
Overig	25.580	0	25.580	0
Totaal	3.193.946	2.809.569	384.377	2.550.723

Kosten subsidieprojecten

De Verre Bergen projecten zijn begroot bij wijken maar realisatie is vastgelegd bij de disciplines. Verreweg het grootste gedeelte van de kosten subsidieprojecten bestaat uit salariskosten van vast personeel en inhuur freelancers. Zie de bijlage in deze jaarrekening voor een specificatie van de kosten per project per discipline / programma en een toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

PERSONEELSKOSTEN

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Verschil 2016	Werkelijk 2015
Salariskosten				
Salarissen	4.457.889	4.322.291	135.598	4.520.939
Frictiekosten	116.665	0	116.665	127.884
Pensioenpremies	535.023	550.000	-14.977	575.835
Sociale lasten	747.635	725.000	22.635	732.432
Subtotaal	5.857.212	5.597.291	259.921	5.957.090
Doorberekenende salariskosten	-1.050.002	-1.203.110	153.108	-991.789
Personeelsvergoedingen	55.213	50.000	5.213	56.781
WGI + Werkstad	1.646.523	1.650.000	-3.477	1.390.727
Voorziening jubileumuitkering	-3.978	0	-3.978	10.252
Niet opgenomen verlofdagen	-7.778	0	-7.778	14.942
Subtotaal	639.978	496.890	143.088	480.913
Totaal	6.497.190	6.094.181	403.009	6.438.003
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Verschil 2016	Werkelijk 2015
Inhuur personeel				
Docenten	1.312.906	1.215.540	97.366	1.449.636
Vrijwilligersvergoeding	5.681	5.000	681	6.094
Innovatie (begr van dir pr kst)	69.585	100.000	-30.415	36.752
Ontwikkelkosten Onderwijs	15.987	43.000	-27.013	8.114
Overige inhuur	102.192	26.000	76.192	108.248
Totaal	1.506.351	1.389.540	116.811	1.608.844
	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Verschil 2016	Werkelijk 2015
Overige personeelskosten				
Uitkeringen sociale fondsen	-4.014	0	-4.014	-49.306
Kosten personeel FPU	0	0	0	3.837
Arbodienst	21.835	20.000	1.835	16.135
Salarisservicebureau	0	0	0	0
Opleiding	81.197	80.060	1.137	78.280
Overige personeelskosten	26.861	58.979	-32.118	-111.670
Totaal	125.879	159.039	-33.160	-62.724

Salariskosten

Deze post komt € 403.000 hoger uit dan begroot. Deze afwijking wordt veroorzaakt door het volgende:

SKVR heeft in 2016 € 116.000 aan frictiekosten gemaakt. Hiervan vergoedt de Gemeente Rotterdam € 71.000 conform de frictiekostenregeling die per 31 december 2016 afloopt. Het verschil van € 45.000 is de eigen bijdrage van SKVR en komt overeen met 50% van de ontslagvergoedingen die in de loop van 2016 bekend werden en waarvoor in eerdere jaren geen voorziening is opgenomen. Deze eigen bijdrage van € 45.000 is bij de bestemming van het resultaat onttrokken aan de bestemmingsreserve flankerend beleid,

die daarvoor bedoeld is.

Twee medewerkers zijn als gevolg van afvloeiingsregelingen in 2016 gedeeltelijk vrijgesteld van werk. De loonkosten die hiermee gemoeid zijn ad € 45.000 zijn bij de bestemming van het resultaat ook onttrokken aan de bestemmingsreserve flankerend beleid.

Per 1 januari 2016 is de Rotterdamse eindejaarsuitkering vervallen. Medewerkers in dienst per 31 december 2015 hebben recht op een toelage overgangsrecht die in 12 maandelijkse termijnen wordt uitgekeerd. Komt deze toelage lager uit dan € 120 per jaar dan wordt dit afgekocht voor vijf jaar met een eenmalige uitkering. Deze wijziging van de arbeidsvoorwaarden houdt in dat SKVR aan medewerkers een eenmalige uitkering heeft gedaan van € 36.000 waar in de begroting geen rekening mee is gehouden.

Daarnaast zijn de bruto salarissen in 2016 met 3% verhoogd, terwijl in de begroting is uitgegaan van 1,5%. Uitbetaald overwerk bedraagt € 52.000 (in 2015 was dit € 26.000). Is ook niet begroot.

Doorberekende salariskosten van € 1.050.000 blijven achter op de begroting. Dit komt omdat de lasten van medewerkers die gedetacheerd zijn via WGI en op Verre Bergen projecten werkzaam zijn, direct zijn toegerekend aan deze projecten. Zou het via een tussenstap zijn verlopen, dan zou de doorbelasting € 142.000 hoger zijn en daarmee ook de post WGI + Werkstad met hetzelfde bedrag. Per saldo blijven salariskosten op € 6.497.000.

Inhuur personeel

De oorzaken van de de overschrijding op inhuur personeel is een combinatie van factoren:

Inhuur docenten overschrijding € 97.000

Hieronder volgt per discipline een korte toelichting op de grootste afwijkingen:

Muziek

Muziek heeft voor cursussen in de vrije tijd € 535.000 aan kosten inhuur docenten in de begroting opgenomen. Dit bedrag is bestemd voor lesactiviteiten in zowel de vestigingen in Rotterdam als Capelle a/d IJssel. Activiteiten in de Muziekschool Capelle zijn met ingang van 2016 verantwoord onder de posten inkomsten uit projecten en kosten subsidie projecten, omdat de Gemeente Capelle a/d IJssel voor deze activiteit structurele subsidie ter beschikking stelt.

De totaal gerealiseerde kosten in het reguliere vrije tijdsaanbod en onderwijs die hier in de post inhuur docenten gepresenteerd worden bedragen € 538.000 maar daarbovenop komen nog de inhuurlasten van € 183.000 van Capelle die onder het item kosten subsidie projecten vallen (zie overzicht specificatie projecten).

De discipline Muziek heeft te kampen met een aantal langdurig ziektegevallen van vaste docenten. Eén verklaring van de overschrijding is de kosten van vervanging van deze docenten. Kosten van vervanging zijn € 51.000 (1462 docentcontacturen). Hier is in de begroting geen rekening mee gehouden. Nog twee posten die een groter beslag leggen op de begroting dan verwacht: inhuur onderwijsactiviteiten ad € 42.000 ondanks de meer opbrengsten van € 17.000 en Wijkmuziekschool en Brassband € 76.000.

Verder hadden twee posten nog ten laste van innovatie gebracht moeten worden: de Speel Mee pilot € 14.000. Er zijn op deze pilot gedurende 36 weken 8 docenten op werkzaam geweest die elk 2 lesgebonden uren per week maakte en 2 niet-lesgebonden. Er had dus € 32.000 aan docentkosten op deze activiteit geboekt moeten worden en geen € 18.000. Het verschil van € 14.000 is ten onrechte terecht gekomen op inhuur docenten.

Tot slot, docenten Muziek zijn aanwezig geweest bij bijeenkomsten om hen te informeren over het traject omvorming muziek. De afspraak was dat zij hiervoor uren in rekening konden brengen en dat was niet begroot. Het gaat om een bedrag van € 3.000 dat ook ten laste van innovatie had moeten komen.

Muziek samengevat	
Begroot Rotterdam + Capelle	535.000
Lasten Rotterdam (regulier)	538.000
Lasten Capelle (projecten)	183.000
Lasten totaal	721.000
Overschrijding	186.000
Verklaring:	
- vervanging ziekte 1462 dcu	51.000
- Speel Mee nog tlv innovatie	14.000
- docentbijeenkomsten	3.000
- onderwijs niet juist begroot	42.000
- wijkmuziek + brassband	76.000
totaal	186.000

Beeldende Kunst plus Mode & Design: overschrijding € 63.000

Bij deze disciplines is de post inhuur docenten in de vrije tijd € 42.000 hoger dan begroot, maar dit wordt ruimschoots gecompenseerd door € 53.000 meer inkomsten uit cursusgeld. Voor Jeugdfaculteit Pendrecht en Jeugdvakantieland is er voor € 8.000 aan docenten ingehuurd. Dit was niet begroot maar dat waren de opbrengsten uit deze activiteiten van € 12.000 ook niet. Onderwijs loopt uit de pas met € 13.000 ondanks dat de opbrengsten conform begroting zijn

Schrijven: overschrijding € 28.000

Bij Schrijven is inhuur docenten voor € 28.000 te laag in de begroting opgenomen. Vrije tijd is 'spot on' maar onderwijs wijkt af. Afgezet tegen inkomsten die Schrijven binnenhaalt op cursussen en onderwijs-activiteiten komt de post inhuur aanzienlijk hoog uit.

Fotografie & Media: overschrijding nihil

Bij Fotografie & Media komt realisatie inhuur personeel 100% exact op begroting uit, terwijl er wel per saldo € 20.000 meer inkomsten zijn gegenereerd (vrije tijd € 34.000 meer en onderwijs € 14.000 minder).

Dans: overschrijding € 14.000

Dans blijft met inkomsten uit de vrije tijd € 22.000 onder de begroting maar de post inhuur docenten is hoger de begroting met € 7.000. Onderwijs huurt ook € 7.000 meer in maar daar stijgen de inkomsten € 11.000. Dans heeft te maken met twee langdurig ziektegevallen dus dat verklaart de overschrijding. De kosten van vervanging zijn niet begroot.

Theater: onderbesteding € 17.000

Theater lijkt bij onderwijs een onderbesteding te hebben op inhuur docenten van € 17.000 maar dat is niet zo. Inhuur van Young Stage acteurs is geboekt op overige inhuur voor dit bedrag en begroot op inhuur docenten.

Innovatie

De post Innovatie was in eerste instantie begroot onder directe productiekosten, maar aangezien dit in hoofdzaak inhuur betreft, zijn zowel de realisatie als de begroting hier opgenomen onder het post inhuur personeel. Datzelfde geldt voor ontwikkeling onderwijs. Innovatie betreft in hoofdzaak de pilot Speel Mee en het omvormingstraject muziek.

Realisatie van innovatie komt op € 70.000 maar hieraan is per abuis niet toegevoegd de aanvulling op de Speel Mee pilot (muziek) ad € 14.000 en de uren van freelancers in het kader van de bijeenkomsten traject omvorming muziek ad €3.000

Overige inhuur

Belangrijkste oorzaken zijn van de overschrijding van € 76.000 zijn:

Bij de discipline Theater zijn de kosten van inhuur acteurs Young Stage ad € 17.000 begroot bij inhuur docenten maar gerealiseerd onder overige inhuur.

Bij Muziek zijn inhuurkosten ad € 13.000 van coördinatie niet weggeschreven op het project Muziekschool Capelle weggeschreven. De coördinator Brassband is in de loop overgestapt van freelancer naar WGI'er. Zijn inhuurkosten als ZZP'er zijn begroot onder salariskosten en vastgelegd onder overige inhuur voor € 19.000.

De discipline Schrijven heeft een freelance coördinator ingehuurd voor € 13.000 omdat de vaste medewerker in de loop van 2016 SKVR heeft verlaten.

Tot slot, eind 2016 is de operationeel manager aan de slag gegaan. Zijn fee komt ook terecht bij overige inhuur, terwijl zijn voorganger als WGI'er werkzaam was.

BEDRIJFSKOSTEN

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Verschil 2016	Werkelijk 2015
Afschrijvingen				
Gebouwen	255.938	255.000	938	258.534
Inventaris	18.394	15.000	3.394	49.782
Automatisering	115.985	100.000	15.985	124.861
Lesmiddelen	2.246	1.000	1.246	6.801
Instrumenten	30.905	15.000	15.905	30.910
Totaal	423.468	386.000	37.468	470.888

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Verschil 2016	Werkelijk 2015
Huisvesting				
Huurlasten	531.162	522.081	9.081	445.491
Energie	210.549	231.839	-21.290	219.286
Servicekosten	66.951	132.455	-65.504	106.705
Onderhoud	74.681	125.900	-51.219	87.066
Schoonmaak	180.508	192.698	-12.190	205.115
Heffingen en belastingen	31.966	44.206	-12.240	43.786
Beveiliging	10.187	9.625	562	11.795
Verzekeringen	28.066	30.000	-1.934	39.648
Overige huisvestingskosten	7.465	20.000	-12.535	17.969
Totaal	1.141.535	1.308.804	-167.269	1.176.861

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Vershil 2016	Werkelijk 2015
Overige bedrijfskosten				
Marketing	101.202	180.000	-78.798	102.982
Automatisering	142.162	156.000	-13.838	158.975
Telefoon	66.400	98.000	-31.600	91.140
Salarisservicebureau	100.727	90.000	10.727	116.606
Advies & beleid	122.065	84.000	38.065	97.858
Kantoor	89.069	79.000	10.069	81.181
Accountantskosten	40.342	45.000	-4.658	69.124
Kantine + Catering	46.739	30.000	16.739	40.259
Transport	22.829	27.000	-4.171	20.215
Betalingsverkeer	37.813	35.000	2.813	45.167
Dotatie voorziening debiteuren	18.362	0	18.362	-16.180
Overige organisatiekosten	72.895	53.000	19.895	54.331
Totaal	860.605	877.000	-16.395	861.658

Afschrijving

De afschrijving automatisering is inclusief de afschrijving op de Abecon licenties en implementatie ad € 46.681. Deze post is via de bestemming van het resultaat ten laste van de bestemmingsreserve. gebracht.

SPECIFICATIE PROJECTEN 2016

	WERKELIJK			BEGROOT		
	Bijdragen	Kosten	Resultaat	Bijdragen	Kosten	Resultaat
Fotografie en Media						
Verre Bergen 2016	46.456	46.455	1	0	0	0
Code Groen	16.940	14.684	2.256	17.303	17.303	0
Mediawerkplaats De Hef	0	0	0	26.830	28.477	-1.647
Subtotaal	63.396	61.139	2.257	44.133	45.780	-1.647
Dans						
Buurtsportcoaches 2016 jongeren	52.930	103.850	-50.920	52.600	103.880	-51.280
Buurtsportcoaches 2016 ouderen	52.895	84.890	-31.995	35.000	65.260	-30.260
Verre Bergen 2016	36.738	36.738	0	0	0	0
Buurtsportcoaches 2015	3.763	8.452	-4.689	0	0	0
Subtotaal	146.326	233.930	-87.604	87.600	169.140	-81.540
Muziek						
IKEI 2016	1.199.776	1.133.545	66.231	1.200.000	1.200.000	0
Combinatiefunctie Capelle	43.000	67.616	-24.616	0	0	0
Midzomerfestival Capelle	39.280	46.310	-7.030	0	0	0
Bilateral Seminar on Music Education	22.847	23.131	-284	0	0	0
Muziekschool Capelle	397.040	396.037	1.003	260.000	0	260.000
Verre Bergen 2016	4.565	4.565	0	0	0	0
Kennismaken met Popmuziek 15/16	3.758	1.331	2.426	0	0	0
Overall Muziek 2015 Music Matters	37	0	37	0	0	0
Subtotaal	1.710.302	1.672.535	37.767	1.460.000	1.200.000	260.000

Theater

All Stars Schiedam 15/16	24.825	23.819	1.006	78.241	78.241	0
Verre Bergen 2016	54.749	54.749	0	0	0	0
Verre Bergen 2015	0	-495	495	0	0	0
Subtotaal	79.574	78.073	1.501	78.241	78.241	0

Beeldende Kunst

Verre Bergen 2016	17.935	17.935	0	0	0	0
Subtotaal	17.935	17.935	0	0	0	0

Schrijven

Verre Bergen 2016	115.285	115.285	0	0	0	0
Taaldrukwerkplaats Delfshaven	0	0	0	23.750	19.000	4.750
Subtotaal	115.285	115.285	0	23.750	19.000	4.750

Onderwijs

Cultuurcoaches 15/16	725.169	841.506	-116.337	610.000	781.124	-171.124
Verre Bergen 2016	18.548	18.548	0	0	0	0
Cultuurcoaches 14/15	0	513	-513	0	0	0
Subtotaal	743.717	860.567	-116.850	610.000	781.124	-171.124

Marketing & Communicatie

Verre Bergen 2016	20.540	20.540	0	0	0	0
Subtotaal	20.540	20.540	0	0	0	0

Klantenservice

Verre Bergen 2016	5.040	5.040	0	0	0	0
Subtotaal	5.040	5.040	0	0	0	0

Wijken

Verre Bergen 2016	128.902	128.902	0	516.284	516.284	0
Subtotaal	128.902	128.902	0	516.284	516.284	0

TOTAAL	3.031.017	3.193.946	-162.929	2.820.008	2.809.569	10.439
---------------	------------------	------------------	-----------------	------------------	------------------	---------------

Bij Dans hebben zorginstellingen een grotere bijdrage geleverd dan begroot waardoor SKVR meer docenten heeft kunnen inzetten en meer deelnemers heeft bereikt. De eigen bijdrage die SKVR in het project stopt blijft conform begroting.

Mediawerkplaats De Hef (fotografie & media) en Taaldrukwerkplaats (schrijven) zijn beide doorgeschoven naar 2017.

De werkelijke inkomsten van Muziekschool Capelle zijn fors hoger dan begroot. De gemeente Capelle heeft begin 2016 besloten de subsidie te verhogen waarmee SKVR in het vervolg de huurlasten van de locatie aan de Fluiterlaan in Capelle a/d/ IJssel voor haar rekening neemt. De verhoogde subsidie komt 100% overeen met de huurlasten. Met ingang van 2016 is Muziekschool Capelle geregistreerd onder 'projecten'; in voorgaande jaren nog onder reguliere activiteiten waar ook de lasten 2016 zijn begroot. In de paragraaf over inhuur personeel wordt dit verder toegelicht.

Onderwijs heeft voor Cultuurcoaches € 610.000 in de begroting opgenomen waarvan € 270.000 subsidie van de gemeente Rotterdam en € 340.000 bijdragen van scholen. De bijdrage van scholen is € 115.000 hoger waardoor de eigen bijdrage van SKVR aanzienlijker lager uitkomt.

De Verre Bergen projecten zijn begroot bij wijken maar realisatie is vastgelegd bij de disciplines. Hieronder een overzicht:

	WERKELIJK			BEGROOT		
	Bijdragen	Kosten	Resultaat	Bijdragen	Kosten	Resultaat
Verre Bergen						
Fotografie & Media	46.456	46.455	1	0	0	0
Dans	36.738	36.738	0	0	0	0
Muziek	4.565	4.565	0	0	0	0
Theater	54.749	54.254	495	0	0	0
Beeldende kunst	17.935	17.935	0	0	0	0
Schrijven	115.285	115.285	0	0	0	0
Onderwijs	18.548	18.548	0	0	0	0
Wijken	128.902	128.902	0	516.284	516.284	0
Overig	25.580	25.580	0	0	0	0
Totaal	448.757	448.262	496	516.284	516.284	0

BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op SKVR van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor SKVR is € 179.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

Leidinggevende topfunctionarissen	A. KASBERGEN
Functie	Directeur Bestuurder
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1
Gewezen topfunctionaris?	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja
Individueel WNT-maximum	179.000
Bezoldiging	
Beloning	101.622
Belastbare onkostenvergoedingen	214
Beloningen betaalbaar op termijn	13.832
Subtotaal	115.668
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0
Totaal bezoldiging	115.668
Gegevens 2016	
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	1
Bezoldiging 2016	
Beloning	95.669
Belastbare onkostenvergoedingen	1.331
Beloningen betaalbaar op termijn	13.934
Totaal bezoldiging 2016	110.934
Individueel WNT-maximum 2016	178.000

Toezichthoudende topfunctionarissen	K. SCHREDERHOF	J.H.V. GEUSKENS	J.H.V. GEUSKENS	M.R. VAN DER PLAS	M.R. VAN DER PLAS
Functie	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Voorzitter Raad van Toezicht a.i.
Duur dienstverband in 2016	01/01-31/05	01/01-31/05	01/06-31/07	01/01-31/07	01/08-31/12
Individueel WNT- maximum	11.188	7.458	4.475	10.442	11.188
Bezoldiging					
Beloning	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0
Gegevens 2016					
Duur dienstverband in 2016	01/01-31/12	01/01-31/12		01/01-31/12	
Bezoldiging 2016					
Beloning	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2016	0	0	0	0	0
Individueel WNT- maximum 2016	26.700	17.800		17.800	

Toezichthoudende topfunctionarissen	G.P. VAN DE BEEK	W. VERWEIJ	M. AKCHICH	J. WAKKIE
Functie	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Duur dienstverband in 2016	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	12/04-31/12
Individueel WNT- maximum	17.900	17.900	17.900	12.679
Bezoldiging				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0

Totaal bezoldiging	0	0	0	0
Gegevens 2016				
Duur dienstverband in 2016	01/01-31/12	05/10-31/12	05/10-31/12	NVT
Bezoldiging 2016				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2016	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2016	17.800	4.203	4.203	0

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

COLOFON

SKVR

Aert van Nesstraat 45
3012 CA Rotterdam

Postbus 23260
3001 KG Rotterdam

T: 010 - 436 13 66

F: 010 - 436 36 95

info@skvr.nl